

Wetenschappelijk Onderzoek- en
Documentatiecentrum
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Cahier 2016-3

De overeenstemming tussen zelfgerapporteerde jeugdcriminaliteit en bij de politie bekende jeugdige verdachten

G. Weijters
A.M. van der Laan
m.m.v. R.J. Kessels (CBS)

Cahier

De reeks Cahier omvat de rapporten van onderzoek dat door en in opdracht van het WODC is verricht.

Opname in de reeks betekent niet dat de inhoud van de rapporten het standpunt van de Minister van Veiligheid en Justitie weergeeft.

Inhoud

Samenvatting — 5

1 Inleiding — 9

- 1.1 Achtergrond — 9
- 1.2 Eerder onderzoek — 10
- 1.3 Onderzoeksvragen — 11
- 1.4 Leeswijzer — 12

2 Methode — 13

- 2.1 Onderzoeksgroep — 13
- 2.2 Databronnen — 15
 - 2.2.1 MZJ — 16
 - 2.2.2 Politieregistratie — 17
- 2.3 Operationalisering — 18
 - 2.3.1 Criminaliteit — 18
 - 2.3.2 Risico- en beschermende factoren — 19

3 Vergelijking respons- en non-responsgroep wat betreft voorkomen in de politieregistratie — 23

- 3.1 Verschillen tussen de respons en de non-responsgroep van de MZJ in het voorkomen in de politieregistraties — 23
- 3.2 Verschillen tussen de respons en de non-responsgroep van de MZI in het voorkomen in de politieregistraties, uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en herkomst — 24

4 Voorkomen van zelfgerapporteerde daders in de politieregistratie — 31

- 4.1 Voorkomen van zelfgerapporteerde daders in politieregistratie, uitgesplitst naar geslacht, leeftijd, herkomst en mate en ernst van delinquent gedrag — 33
- 4.2 Voorkomen van typen zelf gerapporteerde criminaliteit in politieregistraties — 40
- 4.3 Kenmerken van zelf gerapporteerde daders die we niet terug vinden in politieregistratie — 41

5 Voorkomen van door de politie geregistreerde verdachten in zelfrapportage — 45

- 5.1 Voorkomen verdachten als zelfgerapporteerde dader, uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en herkomst — 45

6 Conclusie en discussie — 49

- 6.1 Belangrijkste bevindingen — 50
- 6.2 Tot slot — 53

Summary — 55

Literatuur — 59

Bijlagen

- 1 Begeleidingscommissie — 61
- 2 Overzicht delicten uit de MZJ — 63
- 3 Tabellen hoofdstuk 3 — 65

Samenvatting

In dit onderzoek zijn we nagegaan in hoeverre zelfrapportage van delinquent gedrag gemeten met de Monitor Zelfgerapporteerde Jeugdcriminaliteit (MZJ) een aanvulling geeft op jeugdcriminaliteit gemeten met politieregistraties. Hiervoor hebben we gekeken ten eerste gekeken naar de representativiteit van de MZJ wat betreft het voorkomen van jongeren in de politieregistraties. Vervolgens hebben we meer inzicht willen krijgen in de overeenkomsten en verschillen tussen zelfgerapporteerde daders en door de politie geregistreerde verdachten. Zelfrapportage richt zich vooral op lichtere vormen van criminaliteit, terwijl in de politieregistraties vooral de meer ernstige delicten voorkomen. De algemene gedachte is dat de bronnen samen een completer beeld van de jeugdcriminaliteit geven.

In dit onderzoek hebben we gebruikgemaakt van de 2010 meting van de MZJ. De MZJ is een landelijk representatieve steekproef van jongeren in de leeftijd 10 tot en met 17 jaar. In het huidige onderzoek beperken we ons tot de 12- tot en met 17-jarigen, omdat deze groep strafrechtelijk vervolgd kan worden en daardoor ook als verdachte worden geregistreerd. De jongeren zijn gevraagd of hun gegevens uit de MZJ gekoppeld mochten worden aan de politieregistraties. De tachtig jongeren die dit geweigerd hebben, zijn verder niet meegenomen in dit onderzoek. Wat betreft de politieregistraties hebben we gebruikgemaakt van de Basisvoorziening Handhaving (BVH), het Herkenningsdienstsysteem (HKS) en van de registratie van jongeren bij Halt. De gebruikte bronnen BVH en HKS zijn deels overlappend. In de BVH worden alle jongeren geregistreerd van wie een redelijk vermoeden van schuld aan een misdrijf bestaat. In het HKS staan alleen de aangehouden verdachten geregistreerd.

Belangrijkste bevindingen

Ondervertegenwoordiging in zelfrapportage van jongeren die met de politie in aanraking zijn gekomen

Uit ons onderzoek blijkt dat onder jongeren die hebben deelgenomen aan de MZJ relatief minder jongeren aanwezig zijn die zijn geregistreerd of aangehouden als verdachte bij de politie dan onder jongeren die niet hebben deelgenomen aan de MZJ. De ondervertegenwoordiging van verdachten in de responsgroep is niet afhankelijk van leeftijd, geslacht en herkomst.

Zelfrapportage van delinquent gedrag is een aanvulling op politieregistraties, want.....

- Slechts een klein deel van de zelfgerapporteerde daders vinden we terug in de politieregistraties (8%-14%). Het gaat hierbij vooral om jongeren die aangeven ernstigere delicten te hebben gepleegd. De matige overeenstemming tussen zelfgerapporteerde politiecontacten en de geregistreerde politiecontacten is in overeenstemming met resultaten uit eerder onderzoek. Het aandeel zelfgerapporteerde daders dat wordt gesignaleerd in de politieregistraties verschilt wanneer uitgesplitst wordt naar verschillende achtergrondkenmerken. Zo is het aandeel zelfgerapporteerde daders dat wordt gesignaleerd in de politieregistraties hoger onder jongens en oudere adolescenten dan onder meisjes en jongere adolescenten. Ook is het aandeel zelfgerapporteerde daders dat wordt gesignaleerd in de politieregistraties hoger onder allochtone groepen (met name Marokkaanse, Turkse en Antilliaanse/Arubaanse jongeren) dan onder

autochtone jongeren. Hierbij dient wel in acht te worden genomen dat het gaat om relatief kleine aantallen jongeren (vooral bij de verschillende herkomstgroepen). De vraag is of eenzelfde beeld gevonden wordt wanneer door een hogere en minder selectieve respons meer jongeren in het onderzoek betrokken kunnen worden.

- We vinden vooral jongeren die ernstig delinquent gedrag zeggen te plegen en jongeren met een ernstiger risicoprofiel terug in de politieregistraties. Naarmate jongeren meerdere en/of ernstiger delicten zeggen te plegen en daardoor behoren tot de groep zwaar delinquenten komen ze ook vaker voor in de politieregistraties. De samenhang tussen de ernst van het zelfgerapporteerde delictgedrag en het voorkomen als geregistreerde verdachte bij de politie is sterker voor meisjes dan voor jongens. Dit is in overeenstemming met onderzoek naar meisjes waarin wordt gevonden dat vooral de ernstig delinquente meisjes een grotere kans hebben om als verdachte met de politie in aanraking te komen. Een gerelateerde bevinding is dat de verschillen tussen jongere en oudere adolescenten en tussen jongeren van Nederlandse herkomst en jongeren van Marokkaanse, Turkse of Antilliaanse/Arubaanse herkomst wat betreft het voorkomen in de politieregistraties groter zijn wanneer gekeken wordt in het HKS dan wanneer er gekeken wordt naar het voorkomen in de BVH. Verder hebben we verschillen gevonden in de risicoprofielen van zelfgerapporteerde daders die wel en die niet in de politieregistraties voorkomen. Het blijkt dat onder de zelfgerapporteerde daders jongeren met specifieke demografische kenmerken (jongens, jongeren van Marokkaanse Antilliaanse of Turkse herkomst) en jongeren met duidelijke risicoprofielen (delinquente vrienden, rondhangen op straat) vaker voorkomen als geregistreerde of aangehouden verdachte bij de politie. Het lijkt hier te gaan om risicogroepen die door hun gedrag al in het vizier van de politie zijn.

Meeste verdachten komen voor als zelfgerapporteerde dader

Van de minderjarigen die als verdachte bij de politie zijn geregistreerd zegt het merendeel ook wel eens dader te zijn geweest van een strafbaar feit. Onder de jongeren die naar Halt zijn doorverwezen is dit aandeel lager (65%) dan onder jongeren die in de BVH of het HKS staan geregistreerd (75%). Dit betekent ook dat een behoorlijk deel van de geregistreerde en aangehouden verdachten geen delicten zeggen te hebben gepleegd.

We zien geen significante verschillen als we uitsplitsen naar sekse, leeftijd of herkomst. Overigens moeten we de resultaten van deze uitsplitsingen voorzichtig interpreteren. Van de jongeren die deelnemen aan de MZJ komen er maar weinig voor als verdachte in de politieregistraties (tussen de 5-9%). Dit geldt voor de hele onderzoeksgroep en deze aantallen worden alleen maar kleiner wanneer er gekeken wordt naar subgroepen, zoals verschillende herkomstgroepen.

Verschillen tussen herkomstgroepen

Wat bijna in alle analyses in dit onderzoek terugkomt, zijn de verschillen tussen jongeren van Nederlandse herkomst en jongeren van niet-Nederlandse herkomst. Zo vinden we dat bij de vergelijking van de responsgroep met de non-responsgroep dat jongeren van Turkse en Marokkaanse herkomst een lagere respons vertonen dan autochtone jongeren. Verder worden zelfgerapporteerde daders jongeren van Marokkaanse, Turkse en Antilliaanse/Arubaanse herkomst vaker teruggevonden als verdachte bij de politie dan autochtone jongeren. Ten slotte zien we dat jongeren van allochtone herkomst die als verdachte bij de politie staan geregistreerd minder vaak voorkomen als zelfgerapporteerde dader dan autochtone jongeren. Uit nadere

analyses van de MZJ blijkt ook dat allochtone jongeren sociaal wenselijker antwoord geven dan autochtone jongeren.

Het is de vraag wat het nou betekent dat vooral zelfgerapporteerde Marokkaanse, Turkse en Antilliaanse ouders zoveel vaker voorkomen in de BVH en het HKS dan autochtone zelfgerapporteerde ouders. Dit kan een aantal oorzaken hebben. Zo kan het zijn dat jongeren van Marokkaanse, Turkse of Antilliaanse herkomst die een delict hebben gepleegd vaker en eerder gepakt worden door de politie dan andere jongeren. Aan de andere kant kan het ook zijn dat jongeren van Marokkaanse, Turkse en Antilliaanse herkomst minder geneigd zijn om aan te geven dat ze een delict hebben gepleegd, wanneer ze hier niet voor gepakt zijn. Aanwijzingen hiervoor vinden we terug als we kijken naar de zelfrapportage van delicten van jongeren die in de politiestatistiek voorkomen en het feit dat allochtone jongeren sociaal wenselijkere antwoorden geven dan autochtone jongeren.

Tot slot

De MZJ is ontwikkeld als aanvulling op de politiestatistiek om een beter beeld te krijgen van de criminaliteit onder jongeren. Voorliggend onderzoek bevestigt de aanname dat zelfrapportage een aanvullend beeld geeft van de jeugdcriminaliteit naast het gebruik van officiële (politie- en justitiële) registraties. Naarmate jongeren aangeven ernstiger en frequenter delicten te plegen, zien we ze meer terug als verdachte in de politiecijfers. Plegers van lichtere delicten vinden we in veel mindere mate terug in de politiecijfers.

De resultaten van dit onderzoek geven ook aanwijzingen om de MZJ in de toekomst te verbeteren. Zo zien we dat de kans kleiner is dat jongeren deelnemen aan de MZJ als ze voorkomen in de politiestatistiek. Hiermee kan rekening worden gehouden in de steekproeftrekking of bij het wegen van de onderzoeksgroep naar een representatieve weergave van jongeren in Nederland. Verder geeft dit onderzoek aanwijzingen dat de betrouwbaarheid van het gebruik van zelfrapportage voor het meten van criminaliteit onder jongeren van niet-Nederlandse herkomst lager is dan voor het meten van criminaliteit onder autochtone jongeren. Het is aan te bevelen om dit in de toekomst verder uit te zoeken door na te gaan of dat dit kan worden gecorrigeerd of dat andere, alternatieve methoden om jeugdcriminaliteit te meten tot een betrouwbaarder beeld van de jeugdcriminaliteit onder allochtone jongeren leidt. Hierbij valt te denken aan het gebruik van *randomized response* technieken, webenquêtes in zelfrapportage onderzoek of 'nieuwe' databronnen, zoals informatie van sociale media.

Om een zo volledig mogelijk beeld van de jeugdcriminaliteit in Nederland te krijgen en houden, is het dus raadzaam om regelmatig jongeren zelf te vragen naar hun delictgedrag naast het gebruikmaken van het voorkomen in justitiële registraties. Op deze wijze krijg je inzicht in zowel de mate van het voorkomen van ernstige delicten onder jongeren, als in de mate waarin minder ernstige delicten worden gepleegd door jongeren. Overigens suggereren we hiermee niet dat op deze manier de totale jeugdcriminaliteit in beeld wordt gebracht. Er blijven altijd delicten die niet worden gerapporteerd door jongeren en waarvan de politie niet weet wie de dader is. Daarnaast is het de vraag of op deze manier ook een beeld te geven is van de meest ernstige delinquente groep delinquenten in populatieonderzoek. Een alternatief zou zijn om naast de meer klassieke bevestigingsmethoden ook gebruik te maken van informatie van bijvoorbeeld sociale media. Juist het gebruiken van verschillende databronnen of methoden naast elkaar geeft het beste beeld van criminaliteit onder jongeren.

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw wordt door het WODC op regelmatige basis jongeren gevraagd naar door hen gepleegde delicten in de Monitor Zelfgerapporteerde Jeugdcriminaliteit (MZJ). Dit zelfrapportage onderzoek is indertijd opgezet als aanvulling op de door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit. Van veel strafbare feiten is de politie niet op de hoogte en deze worden dus niet geregistreerd. Hierbij gaat het vaak om relatief minder ernstige en veelvoorkomende delicten, zoals vernieling, winkeldiefstal en lichtere vormen van geweld (bedreiging of mishandeling zonder verwonding), die voor een belangrijk deel gepleegd worden door jongeren (Junger-Tas et al., 1992). Voor een deel komt dit ook doordat dergelijk gedrag op de rand ligt tussen strafbaar gedrag en baldadigheid, waardoor de politie niet altijd noodzaak ziet om er (strafrechtelijk) tegen op te treden. Daarnaast zijn er aanwijzingen dat registratie door de politie van crimineel gedrag van jongeren afhankelijk is van gestelde prioriteiten, van wijzigingen in registratiesystemen en van veranderingen in werkprocessen bij de politie (Van Ham, Bervoets & Ferwerda, 2015). Zo is in het afgelopen decennium de aandacht verschoven van jeugdcriminaliteit en jeugdgroepen naar high-impactdelicten (waarbij geen onderscheid gemaakt wordt tussen jeugdige of volwassen daders), is een nieuw landelijk registratiesysteem ingevoerd, in casu de Basisvoorziening Handhaving (BVH), en zijn er wijzigingen in de werkprocessen van de politie en het OM onder meer naar aanleiding van het Salduz-arrest¹ en de invoering van ZSM². Deze wijzigingen hebben hoogstwaarschijnlijk gevolgen voor de registratie van criminaliteit gepleegd door jeugdigen in de politieregistraties. De ontwikkeling van de jeugdcriminaliteit alleen beschrijven aan de hand van de politiecijfers zou dus een vertekend beeld geven.

In de eerste jaren werd het zelfrapportage-onderzoek van het WODC tweejaarlijks uitgevoerd. Later werd het onderzoek minder frequent uitgevoerd. Sinds 2005 wordt het onderzoek vijfjaarlijks uitgevoerd. In 2005 zijn een aantal fundamentele, methodologische wijzigingen doorgevoerd in het zelfrapportage onderzoek (zie Van der Laan & Blom, 2006). Onder andere de wijze van steekproeftrekking is aangepast en daarnaast zijn er behoorlijke veranderingen in de vragenlijst doorgevoerd. In 2005 zijn ook een aantal delicten toegevoegd aan de vragenlijst. De keuze voor de delicten in de zelfrapportage is op een aantal criteria gebaseerd. Zo hebben alle delicten betrekking op wettelijk strafbaar gesteld gedrag.³ Daarnaast is ervoor gekozen om te vragen zowel naar lichtere delicten, als naar meer ernstige delicten en is er voor variatie gezorgd in veel voorkomende en weinig voorkomende delicten.

¹ Hierbij is geregeld dat voordat een politieverhoor aanvangt, in de eerste zes uur van het politieonderzoek, de minderjarige een raadsman (advocaat) gesproken moet hebben en dat er bij het verhoor één ouder aanwezig moet zijn.

² In de werkwijze ZSM staat de aanpak van veelvoorkomende criminaliteit centraal. Daarin is het de bedoeling om deze vorm van criminaliteit snel, passend en efficiënt aan te pakken. Om dat mogelijk te maken beslissen politie, OM en ketenpartners in gezamenlijk overleg snel na de aanhouding van een verdachte over het verloop van het afdoeningstraject. ZSM staat voor Zo Snel, Slim, Selectief, Simpel, Samen en Samenlevingsgericht Mogelijk.

³ Hierbij moet wel gezegd worden dat men zich beperkt heeft tot delicten die strafbaar zijn gesteld in het Wetboek van Strafrecht, de Opiumwet of de Wet wapens en munitie. Delicten zoals verkeersdelicten en economische delicten worden dus buiten beschouwing gelaten in de zelfrapportagemetingen van 2005 en 2010.

Tot nu toe zijn de resultaten van het zelfrapportage-onderzoek altijd naast de cijfers uit de politieregistraties gepresenteerd. Er is nog niet gekeken of jongeren die zegen delicten te hebben gepleegd, ook voorkomen in de politieregistratie. Want is het inderdaad zo dat zelfrapportage van delinquent of crimineel gedrag een aanvulling geeft op het beeld dat komt uit de politieregistratie? Of brengen ze dezelfde personen en dezelfde delicten die deze jongeren plegen in beeld?

Naast de vraag naar de aanvullende waarde van zelfrapportage-onderzoek in aanvulling op het gebruik van politiecijfers om een beeld te geven van de jeugdcriminaliteit, gaan we in dit onderzoek ook in op de validiteit van de MZJ. Met de opkomst van zelfrapportage-onderzoek om criminaliteit te meten naast politie- en justitiële registraties is ook de vraag opgekomen hoe betrouwbaar en valide zelfrapportage nu is. Onderzoek naar de validiteit van de MZJ heeft zich tot nu toe gericht op de inhouds- en constructvaliditeit van de verschillende begrippen die gemeten worden in de MZJ (zie Van der Laan & Blom, 2006). Om de externe validiteit van de MZJ zo goed mogelijk te krijgen, is een representatieve steekproef getrokken op basis van een aantal demografische kenmerken (geslacht, leeftijd, herkomst, woonplaats). Daarbij is tevens rekening gehouden met de ervaring dat jongeren van Turkse of Marokkaanse herkomst minder genegen zijn deel te nemen aan surveys door deze groepen over te vertegenwoordigen in de steekproef. De uiteindelijke onderzoeksgroep is gewogen naar leeftijd, geslacht en herkomst om zodoende uitspraken te kunnen doen over alle Nederlandse jongeren.

Echter, het is de vraag in hoeverre de MZJ ook representatief is voor delinquente jongeren. Als er in de onderzoeksgroep relatief meer of minder delinquente jongeren voorkomen dan in de totale onderzoekspopulatie, dan krijg je een over- dan wel onderschatting van het delinquente gedrag van jongeren. Daarnaast is weinig bekend over de convergente validiteit van de MZJ, i.e. de mate waarin de MZJ een weergave geeft van de daadwerkelijke criminaliteit.

In dit rapport gaan we als eerste na in hoeverre de MZJ een aanvulling geeft op jeugdcriminaliteit gemeten met politieregistraties. Dit doen we door na te gaan wat de overeenkomsten en verschillen zijn tussen zelfgerapporteerde daders en door de politie geregistreerde verdachten. Hiermee verkrijgen we meer inzicht in de daders en de door hen gepleegde delicten die in beeld komen bij de politie en welke daders en delicten juist buiten het zicht van de politie blijven. Daarnaast is het doel om meer zicht te krijgen in de validiteit van de resultaten uit de MZJ om criminaliteit te meten. Hierbij richten we ons eerst op de externe validiteit wat betreft het deelnemen van delinquente jongeren aan de MZJ door na te gaan hoe representatief de onderzoeksgroep in de MZJ is wat betreft het voorkomen in de politieregistraties. Daarnaast kijken we naar de convergente validiteit van de MZJ én de politieregistraties door na te gaan hoe deze bronnen zich tot elkaar verhouden. Het probleem is namelijk dat beide registraties zo hun beperkingen kennen. Grof gesteld tonen de politieregistraties alleen het topje van de ijsberg van jeugdige daders en de door hen gepleegde delicten, terwijl zelfrapportage over het algemeen maar een beperkt aantal delicten meet en geplaagd wordt door over- en onderrapportage.

1.2 Eerder onderzoek

Het meeste onderzoek waarin de overeenkomsten tussen zelfgerapporteerd daderschap en officiële registraties van criminaliteit worden onderzocht, richt zich op de mate waarin zelfgerapporteerde daders voorkomen in officiële registraties of op de validiteit van zelfrapportage onderzoek naar delinquent gedrag (Gilman et al., 2014; Piquero, Schubert & Brame, 2014) of op de overeenstemming tussen zelfrapportage

en officiële registratie door politie of justitie (Farrington & Ttofi, 2014). Het meeste van dit onderzoek heeft plaatsgevonden in de Verenigde Staten of Groot-Brittannië. In Nederland is nog maar beperkt onderzoek op dit terrein uitgevoerd. In een overzicht van de literatuur geven Piquero et al. (2014) aan dat er sprake is van een behoorlijke samenhang tussen criminaliteit gemeten op basis van zelfrapportage en criminaliteit gemeten op basis van officiële registraties. Deze samenhang is sterker wanneer de officiële registraties gebaseerd zijn op cijfers verder in de justitiële keten. Hierbij maken ze wel de kanttekening dat de samenhang varieert naar herkomst en in mindere mate naar geslacht. In Nederland zijn twee studies bekend die hebben gekeken naar de overeenkomsten tussen zelfrapportage en officiële registraties voor wat betreft het meten van criminaliteit. Junger (1990) onderzocht de overeenstemming tussen zelfrapportage van een politiecontact met het werkelijk voorkomen in de politieregistraties voor de regio Haaglanden. Zij vond dat Marokkaanse jongens sterker dan autochtone jongens geneigd waren hun politiecontacten te verzwijgen terwijl ze wel in de systemen stonden geregistreerd als verdachte. Door Van Batenburg-Eddes en collega's (2012) is gekeken naar de mate waarin Rotterdamse jongeren die voorkomen in de politie-statistiek zelf aangeven verhoord te zijn door de politie. Zij laten zien dat 62% van de jongeren die als verdachte voorkomen in de politiecijfers zelf aangeven te zijn verhoord door de politie. Echter, dit percentage verschilt als naar verschillende groepen wordt gekeken. Zo geven jongeren van Marokkaanse komaf en jongeren in het eerste jaar van het voortgezet onderwijs minder vaak aan dat ze verhoord zijn door de politie, terwijl ze wel als verdachte zijn geregistreerd door de politie. Jongeren die verdacht worden van diefstal, vandalisme of mishandeling geven vaker aan te zijn verhoord door de politie, terwijl jongeren die verdacht worden van vuurwerkdelicten minder vaak aangeven verhoord te zijn door de politie. Beide Nederlandse studies richten zich echter op jongeren uit een enkele stad en niet op een landelijk representatieve groep jongeren. Daarnaast beperken ze zich vooral tot politiecontacten en typen delicten bij de ondervraagde groep zonder te kijken naar degenen die niet wilden meedoen aan het onderzoek.

1.3 Onderzoeksvragen

Zoals in paragraaf 1.1 aangegeven, zijn we in dit onderzoek geïnteresseerd in twee dingen. Ten eerste in de mate waarin er overeenkomsten bestaan tussen zelfgerapporteerde daders en de door hen gepleegde delicten en door de politie geregistreerde verdachten en de delicten waarvan zij verdacht worden. Daarnaast willen we een beter beeld krijgen van de (externe en convergente) validiteit van de MZJ. Om deze beide zaken uit te zoeken in dit onderzoek, hebben we een aantal onderzoeksvragen opgesteld. Deze vragen beantwoorden we aan de hand van de MZJ meting uit 2010 omdat het daarin voor het eerst mogelijk is om zelfrapportage op individueel niveau te koppelen aan politieregistraties.

De eerste onderzoeksvraag heeft betrekking op de externe validiteit (de representativiteit) van de MZJ. Het gaat er dan om of er verschillen bestaan tussen de responsgroep en de non-responsgroep van de MZJ voor wat betreft het voorkomen in de politieregistraties. Wanneer er verschillen bestaan, kan dit problematisch zijn voor de representativiteit. Er is dan namelijk sprake van een onder- of oververtegenwoordiging van jongeren die met de politie in aanraking zijn gekomen. We kijken hierbij ook naar de differentiële validiteit, dat wil zeggen of de validiteit verschilt tussen verschillende groepen jongeren.

1 Verschillen de non-respons- en responsgroep van de MZJ 2010 in de mate waarin ze als verdachte in de politieregistratie voorkomen? Bestaan er verschillen naar achtergrondkenmerken?

De volgende onderzoeksvragen hebben betrekking op convergente validiteit; dat wil zeggen, meet je criminaliteit beter door zowel gebruik te maken van zelfrapportage als van politieregistraties? Hierbij zijn we geïnteresseerd in welke overeenkomsten en verschillen bestaan tussen zelfgerapporteerde daders en de door hen gepleegde feiten en de door de politie geregistreerde verdachten en de feiten waarvan zij verdacht worden. Welke zelfgerapporteerde daders vinden we terug in de politiestatistiek en welke juist niet? Zijn het vooral de usual suspects die we terugzien in de politiecijfers en welke zelfgerapporteerde delicten zien we terug?

2 In welke mate komen zelf gerapporteerde daders van criminaliteit ook voor in de verdachtenregistraties van de politie? Zijn er verschillen naar demografische achtergrondkenmerken (sekse, leeftijd, herkomstgroep)?

3 In hoeverre worden zelf gerapporteerde veelplegers of ernstig delinquente jongeren geregistreerd als verdachten in de politieregistraties?

4 Welke typen zelf gerapporteerde criminaliteit komen vaker voor in politieregistraties?

5 In hoeverre bestaan er verschillen in risicoprofiel tussen zelf gerapporteerde daders die voorkomen in de politieregistratie en zelf gerapporteerde daders die niet voorkomen in de politieregistratie?

Ten slotte hebben we nog een aantal onderzoeksvragen opgesteld in hoeverre door de politie geregistreerde daders ook zelf aangeven delicten te hebben gepleegd.

6 In welke mate komen jongeren in de MZJ-2010 wel voor als verdachte in de politieregistratie, maar melden ze geen delicten in de zelfrapportage? Zijn er verschillen naar achtergrondkenmerken (geslacht, leeftijd en herkomstgroep)?

7 In hoeverre bestaan er verschillen in risicoprofiel tussen van een misdrijf verdachte jongeren die zelf aangeven delicten te hebben gepleegd en van een misdrijf verdachte jongeren die niet aangeven delicten te hebben gepleegd?

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 geven we een beschrijving van de gehanteerde methoden van onderzoek in deze studie. Hierbij zal een beschrijving gegeven worden van de onderzoeksgroep die centraal in dit onderzoek, van de gebruikte databronnen en de verwerking van de gegevens die gebruikt worden voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen. In de hoofdstukken 3, 4 en 5 beschrijven we vervolgens de resultaten van ons onderzoek. In hoofdstuk 3 gaan we in op de uitkomsten met betrekking tot de externe validiteit (onderzoeksvraag 1). Hoofdstuk 4 behandelt het voorkomen van zelfgerapporteerde daders als verdachte in de politiestatistiek. De resultaten ter beantwoording van de onderzoeksvraag 2 tot en met 5 worden in dit hoofdstuk besproken. Ten slotte gaan we in hoofdstuk 5 in op het voorkomen van door de politie geregistreerde verdachten als zelfgerapporteerde daders ter beantwoording van de onderzoeksvragen 6 en 7. In het laatste hoofdstuk trekken we onze conclusies en plaatsen we onze bevindingen in een breder perspectief.

2 Methode

2.1 Onderzoeksgroep

In dit onderzoek maken we gebruik van gegevens uit de MZJ-2010. In deze meting van de MZJ is toestemming gevraagd aan jongeren en hun ouders om de gegevens uit de MZJ te koppelen aan politieregistraties. De doelpopulatie van de MZJ-2010 betreft jongeren in de leeftijd 10 tot en met 17 jaar die legaal in Nederland verblijven en ingeschreven staan in de gemeentelijke basisadministratie (GBA). In de GBA staan in principe alle in Nederland legaal verblijvende burgers geregistreerd,⁴ inclusief naam, adres en woonplaats en achtergrondkenmerken zoals geboortedatum en geboorteland. De GBA biedt de mogelijkheid om een landelijke steekproef te trekken en daarbij te stratificeren naar bijvoorbeeld leeftijd en/of herkomst.

Voor de MZJ-2010 zijn 4.644 jongeren in de leeftijd 10 tot en met 17 jaar, woonachtig in dertig gemeenten in Nederland aselekt uit de gemeentelijke basisadministratie (GBA) geselecteerd. Er is een tweetraps-gestratificeerde steekproef gebruikt. In de eerste trede zijn dertig gemeenten geselecteerd verspreid over heel Nederland en verdeeld over de verschillende maten van stedelijkheid. In de tweede trede zijn binnen de gemeenten willekeurig de adressen van jongeren uit de gemeentelijke basisadministratie geselecteerd. De strata waarbinnen is geselecteerd zijn herkomstgroep x leeftijdsgroep. De volgende herkomstgroepen worden onderscheiden: autochtoon Nederlands, Marokkaans, Turks, Surinaams, Antilliaans en overig. Vanwege de gewenste extra aandacht voor twaalfminners en jongeren uit de vier grootste minderheidsgroepen in Nederland zijn jongeren uit deze groepen oversampled.⁵ Voor de MZJ-2010 zijn de adressen van de jongeren in december 2009 door het CBS opgevraagd bij de gemeenten.

Deelname aan het onderzoek was op vrijwillige basis. Er is een intensieve benaderingsstrategie gebruikt waarbij jongeren (en voor de zestienminners ook hun ouders) eerst per brief op de hoogte werden gebracht van het onderzoek. Vervolgens werd telefonisch een afspraak gemaakt. Indien dat niet lukte, is geprobeerd aan huis de jongeren te benaderen. In totaal zijn maximaal zeven benaderpogingen ondernomen en zijn jongeren die in eerste instantie weigerden na enkele weken herbenaderd. Afhankelijk van de gebruikte wijze van het bepalen van het responspercentage ligt deze tussen de 65,3%-68,5%,⁶ wat in beide gevallen goed te noemen is (Stoop, 2005).

Voor het huidige onderzoek is een selectie gemaakt uit de steekproef van de MZJ-2010. Deze selectie is gebaseerd op leeftijd en op of de jongeren bezwaar maakten tegen koppeling van hun informatie aan registergegevens. Ten eerste zijn alleen de

⁴ Illegaal in Nederland verblijvende jongeren en toeristen zitten niet in de GBA. Daarnaast mis je zogenoemde 'spookjongeren'; dit zijn jongeren die zich hebben uitgeschreven uit de bevolkingsadministratie. Meestal is hierbij sprake van vluchtgedrag vanwege maatschappelijke problemen, zoals schulden, crimineel gedrag of psychische problematiek (Noorda et al., 2014).

⁵ Oversampling leidt niet per se tot een betere weergave van de onderzoekspopulatie. Het kan ertoe leiden dat de groep makkelijk benaderbare jongeren groter wordt in de uiteindelijke onderzoeksgroep.

⁶ Er zijn verschillende manieren om tot het responspercentage te komen. Een eerste optie is om het responspercentage te berekenen ten opzichte van de netto steekproef. In dat geval hanteert men een strenge variant en worden alle respondenten die zijn geselecteerd en niet meedoen gerekend tot de nonrespons. Dit levert een responspercentage op van 65,3%. Een tweede variant is jongeren die niet benaderbaar waren tijdens het veldwerk (vanwege verhuizing, ziekte of de Nederlandse taal niet machtig) te rekenen tot de oneigenlijke nonrespons. Deze rekkelijke variant levert dan een responspercentage op van 68,5%.

gegevens gebruikt van de jongeren in de leeftijd 12 tot en met 17 jaar. De reden hiervoor is dat twaalfminners strafrechtelijk niet vervolgbaar zijn voor gepleegde delicten en daarom ook niet goed in de politieregistraties zullen voorkomen. Ten tweede is in de MZJ aan de jongeren gevraagd of ze bezwaar hadden om hun informatie te koppelen aan andere gegevens. Voor dit onderzoek zijn de personen verwijderd die geen toestemming gaven tot koppeling aan politiecijfers. Het aantal jongeren dat bezwaar maakte was relatief laag (N=80). Er bleken nagenoeg geen verschillen tussen jongeren die wel en jongeren die geen toestemming gaven voor koppeling van hun gegevens aan politieregistraties op risico- en beschermende factoren.⁷ Uiteindelijk hadden we de beschikking over de informatie van 2.027 jongeren die deel hadden genomen aan de MZJ van 2010 en toestemming hadden gegeven om hun gegevens uit de MZJ te koppelen aan politieregistraties. De non-responsgroep bestaat uit 1.070 jongeren.

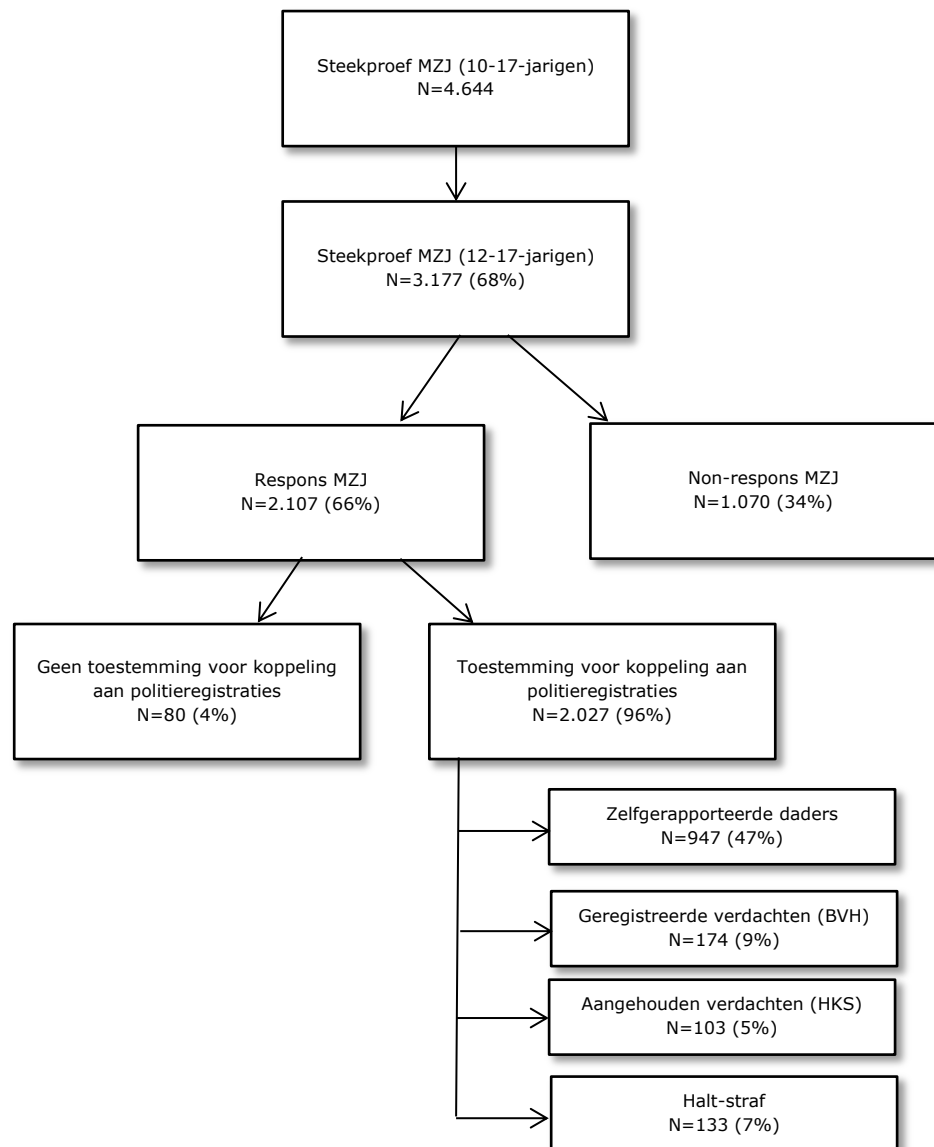
Er is ook gekeken in hoeverre de non-respons selectief is. Een selectieve non-respons betekent dat er geen goede onderzoeksgroep is samengesteld waardoor de resultaten niet goed generaliseerbaar zijn naar de doelpopulatie. De selectiviteit van de non-respons is in eerste instantie onderzocht op de kenmerken sekse, leeftijd, herkomst, opleidingsniveau, stedelijkheidsgraad en landsdeel (Verburg, 2011). In de totale onderzoeksgroep is een lichte ondervertegenwoordiging van jongeren van Turkse en van Marokkaanse herkomst. Deze is echter zo klein dat we kunnen stellen dat de respons op basis van deze achtergrondkenmerken nauwelijks selectief is. In de rapportage over de MZJ van 2010 (Van der Laan & Blom, 2011) is een wegingsfactor, gebaseerd op de kenmerken sekse, leeftijd, opleidingsniveau, stedelijkheidsgraad, landsdeel en herkomstgroep, gebruikt om een onderzoeksgroep te krijgen die op een aantal achtergrondkenmerken representatief is voor Nederlandse jongeren in de leeftijd 10 tot en met 17 jaar. Deze wegingsfactor hebben we in dit onderzoek niet gehanteerd, aangezien een deel van de jongeren uit de oorspronkelijke onderzoeksgroep geen toestemming hebben gegeven voor koppeling van hun gegevens. Voor dit onderzoek zou de weegfactor aangepast moeten worden rekening houdend met deze ontbrekende groep. Aangezien we in dit onderzoek geen uitspraken willen doen over 'de' jongeren in Nederland en gezien de tijdsinvestering die aanpassing van de weegfactor zou kosten, is er voor gekozen de weegfactor niet aan te passen en te gebruiken.

In figuur 1 geven we een schematisch overzicht van hoe we tot de groepen jongeren komen die we in dit onderzoek nader analyseren. Centraal staan de 2.027 jongeren die hebben deelgenomen aan de MZJ en toestemming hebben gegeven voor koppeling van hun gegevens uit de MZJ aan de verschillende politieregistraties. In hoofdstuk 3 vergelijken we deze jongeren met de non-responsgroep, dat zijn de 1.070 jongeren die wel benaderd zijn, maar niet hebben deelgenomen aan de MZJ. In hoofdstuk 4 concentreren we ons op de mate waarin jongeren die in de MZJ hebben aangegeven dat ze ooit een delict hebben gepleegd voorkomen als verdachte in de politieregistraties. In het vijfde hoofdstuk kijken we naar de jongeren uit de

⁷ Aan de hand van chi-kwadraat toetsen is nagegaan of er verschillen bestaan in zelfgerapporteerd daderschap en risico- en beschermende factoren tussen jongeren die wel en jongeren die geen toestemming geven tot koppeling van hun gegevens aan de politieregistratie. Uit onderzoek van Forrest et al. (2014) blijkt namelijk dat het vragen van toestemming aan jongeren om hen op te zoeken in justitiële gegevens kan leiden tot een onderschatting van de inschatting van de geregistreeerde criminaliteit onder de onderzochte groep, aangezien de meer delinquente groep, volgens de zelfrapportage althans, minder vaak toestemming hiervoor geeft. Er bleken echter geen verschillen in zelfgerapporteerd daderschap en risico- en beschermende kenmerken te bestaan tussen jongeren die wel en jongeren die geen toestemming hebben gegeven voor koppeling van hun gegevens aan de politieregistraties. Het enige verschil dat we vonden tussen de groepen is dat jongeren van Surinaamse komaf relatief minder vaak toestemming geven tot koppeling van hun gegevens aan de politiestatistiek.

responsgroep van de MZJ die voorkomen in de politieregistraties en gaan we na in hoeverre zij zelf aangeven in de MZJ delicten te hebben gepleegd.

Figuur 1 Overzicht onderzoeksgroep^a

^a In de officiële steekproef zijn 3.117 12-17-jarige jongeren benaderd. Deze steekproef is in november 2009 getrokken. Echter, bij het bepalen van de respons en non-responsgroep is gebruikgemaakt van de leeftijd bij afname van de MZJ. De afname van de MZJ vond plaats in de periode december 2009 tot en met juni 2010. Hierdoor zitten er 60 jongeren in de onderzoeksgroep die bij trekking van de steekproef 11 jaar waren.

2.2 Databronnen

2.2.1 MZJ

De jongeren die deel hebben genomen aan de MZJ van 2010 zijn in de periode januari tot en met juni 2010 benaderd en in een één-op-één situatie (zo veel mogelijk thuis) geënuquêteerd. De vragenlijst is met een computer afgenomen, de zogenoemde Computer Assisted Personal Interviewing (CAPI)-methode. Voor de delictvragen is gebruikgemaakt van de Computer Assisted Self Interviewing (CASI)-methode. Hierbij krijgt de jongere zelf de laptop en vult hij de vragen in zonder dat de interviewer meekijkt.

In de MZJ is gevraagd naar daderschap van 27 delicten die onder te verdelen zijn in de categorieën geweld (7 items), vermogen (11 items), openbare orde en vernieling (5 items), drugs (3 items) en wapenbezit (1 item).⁸ Het aantal delicten waarnaar wordt gevraagd in een zelfrapportagestudie is vanwege de duur van afname van een vragenlijst beperkt. Wel is gevraagd of de jongere elk van de 27 delicten ooit gepleegd heeft, en zo ja, hoe vaak in de afgelopen twaalf maanden. Ook is in de MZJ aan de jongeren gevraagd of ze wel eens met de politie in aanraking zijn gekomen vanwege een strafbaar feit en of ze wel eens gehoord zijn door de politie.

Daarnaast wordt jongeren gevraagd naar een aantal risico- en beschermende factoren op verschillende domeinen. Op het individuele domein wordt onder andere gevraagd naar vrijetijdsactiviteiten, middelengebruik, psychosociaal functioneren en contacten met hulpverlenende instanties. Wat betreft familie, wordt gevraagd naar achtergrondkenmerken van het gezin, de relatie met ouders en kenmerken van de opvoedingsstijl van ouders. Verder worden nog vragen gesteld over school en vrienden. Er wordt gevraagd naar schoolprestaties, probleemgedrag op school, de relatie met school, delinquent gedrag van vrienden en tijdbesteding met vrienden.

Mogelijkheden en beperkingen van zelfrapportage

Het voordeel van zelfrapportagecijfers is dat deze niet afhankelijk zijn van prioriteiten die worden gesteld bij de rechtshandhaving. Daarbij komt dat bij zelfrapportage ook zicht is op delicten die niet bij de politie bekend worden. Beperkingen zijn er echter ook. Ten eerste wordt bij zelfrapportage een steekproef getrokken uit de populatie van jeugdigen en worden niet alle jongeren bevraagd. Dit brengt selecties met zich mee in de respons. Zolang de non-respons niet selectief is, is dat geen probleem. De MZJ-2010 respons was met 68% relatief hoog. Wel bleken jongeren van Turkse en Marokkaanse herkomst ondervertegenwoordigd. Ondanks dat constateerde Verburg (2011) na een analyse op selectiviteit dat de respons van de MZJ nauwelijks selectief te noemen is. Ten tweede kan bij zelfrapportage maar naar een beperkt aantal delicten worden gevraagd in de vragenlijst. Daar waar politie-registraties betrekking hebben op het totale scala aan wettelijk strafbaar gedrag is dat in de MZJ-2010 beperkt tot 27 delicten die betrekking hebben op geweld, vernieling en vandalisme, vermogensdelicten, wapenbezit en drugsgebruik. Ook is zelfrapportage vaak beperkt tot veelvoorkomende en relatief lichte feiten.

Een laatste beperking van zelfrapportage betreft de over- en onderrapportage van delicten. Daarbij zijn met name verschillen gesignaleerd tussen herkomstgroepen. Volgens sommige studies is er bij Marokkaanse jongeren relatief vaker sprake van onderrapportage dan bij autochtone jongeren (Junger, 1990; Stevens et al., 2003). Anderen vinden deze verschillen niet of vinden juist weer dat jongeren van Antilliaanse herkomst vaker overrapporteren (Junger-Tas et al., 2003).

⁸ Voor een overzicht van de delicten zie tabel A1 in bijlage 2.

2.2.2 Politieregistratie

Er zijn drie databronnen gebruikt om de politiecontacten en bij de politie bekende delicten van de jongeren te onderzoeken. Deze bronnen zijn allen beschikbaar bij het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). We hebben gebruikgemaakt van de bestanden met informatie over de jaren 2005 tot en met 2010. Met deze manier kunnen we voor alle jongeren nagaan of ze in het jaar voorafgaand aan de afname van de MZJ in de politieregistraties voorkomen en of ze ooit (dat wil zeggen, vanaf hun 12e jaar) in de jaren voor de afname van de MZJ voorkomen in de politiestatistiek.

Ten eerste is gebruikgemaakt van gegevens uit het incidentregistratiesysteem Basisvoorziening Handhaving (BVH) van de politie, die voor de onderzoeksperiode 2005-2010 aan het CBS geleverd werden via de landelijke politiedatabank Geïntegreerde Interactieve Databank voor Strategische bedrijfsinformatie (GIDS). In de BVH worden alle personen geregistreerd tegen wie een redelijk vermoeden van schuld van een misdrijf bestaat. De bewijsvoering hiervoor hoeft nog niet rond te zijn, er is dan ook nog geen sprake van een aangehouden verdachte waarbij het proces verbaal wordt doorgestuurd naar het OM. Van alle geregistreerde verdachten is opgenomen hoe vaak en van welk misdrijf ze werden verdacht. Voor ons onderzoek hebben we informatie gebruikt over de in GIDS geregistreerde jeugdige verdachten van misdrijven.

Ten tweede zijn gegevens gebruikt uit het Herkenningsdienstsysteem (HKS) van de politie zoals dat wordt aangeleverd bij het CBS. Het HKS is een landelijk dekkend systeem dat door de politie gebruikt wordt om gegevens over aangehouden verdachten te registreren. Het HKS bevat informatie over verdachten en de misdrijven waarvan ze worden verdacht tegen wie een proces verbaal van aangifte is opgemaakt en waarbij de zaak wordt doorgestuurd naar het OM. Tegen een verdachte in het HKS kunnen één of meer processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt. Een proces-verbaal, ook wel antecedent genoemd, kan bestaan uit één of meer misdrijven (delicten). Zo kan een persoon van bijvoorbeeld één (of meerdere) winkeldiefstal(len) en vernieling verdacht zijn. Opgenomen worden personen die minimaal 12 jaar zijn en tegen wie als verdachte van een misdrijf proces-verbaal is opgemaakt. Zaken van jeugdige verdachten die via een politiesept met een Halt-straf worden afgedaan, worden niet goed in het HKS geregistreerd.

Ten derde is gebruikgemaakt van gegevens van het bureau Halt. Gegevens over jongeren die (al dan niet succesvol) een Halt-straf hebben voltooid, komen uit het registratiesysteem AuraH, van Halt Nederland. Jaarlijks wordt een extractie uit AuraH aan het CBS geleverd.

De reden om verschillende bronnen te gebruiken is dat deze bronnen allen een deel van de verdachtenpopulatie registreren, tezamen dekken ze de volledige populatie van minderjarige verdachten. In de BVH gaat het om geregistreerde verdachten, terwijl het in het HKS om aangehouden verdachten gaat. Een registratie als verdachte hoeft niet altijd te leiden tot een aanhouding als verdachte. Bij een aangehouden verdachte is de bewijslast dusdanig dat de politie besluit om het proces verbaal door te sturen naar het OM. Min of meer kunnen we stellen dat de BVH gegevens betrekking hebben op alle jongeren die met de politie in aanraking komen ook als gaat om zaken die niet leiden tot vervolging en de HKS gegevens betrekking hebben op die jongeren waarbij de politie meent een serieuze zaak te hebben die wel leidt tot vervolging. In het HKS ontbreekt de registratie van jongeren die naar Halt worden doorverwezen, terwijl er bij deze jongeren wel sprake is van een politiecontact.

De drie registraties op politieniveau die we gebruiken onderscheiden zich doordat ze ieder een volgend deel van de rechtshandavingsketen in beeld brengen. Bij registratie in de BVH betreft het alle geregistreerde verdachten die in beeld komen bij de politie, ook degenen bij wie uiteindelijk (om wat voor redenen dan ook) geen vervolging plaatsvindt. Bij registratie in het HKS betreft het aangehouden verdachten waarbij de politie besluit de zaak door te sturen naar het OM, met uitzondering van de jeugdigen die een Halt-straft krijgen. Voor deze laatste groep gebruiken we de gegevens afkomstig van Halt.

Mogelijkheden en beperkingen van politieregistraties

Het voordeel van politieregistraties is dat de gegevens betrekking hebben op de totale populatie van jeugdige verdachten en de bij de politie bekend geworden misdrijven. De registraties kennen echter ook beperkingen waardoor ze maar een deel van de door jeugdigen gepleegde misdrijven bevatten. Kort door de bocht gezegd, gaat het bij politieregistraties vooral om productiecijfers die de inspanning van de politie weergeven. In het proces van plegen van een misdaad tot registratie in de systemen vinden meerdere selecties plaats (zie bijvoorbeeld Elffers, 2003; Van Kerckvoorde, 1995). Slechts een deel van de misdrijven is bij de politie bekend. Van de door slachtoffers ondervonden delicten wordt jaarlijks naar schatting slechts een derde bekend bij de politie. Er is daarbij differentiatie naar type delict. Vervolgens wordt een aanzienlijk deel van de gemelde misdrijven niet opgehelderd en ook daar zijn verschillen naar type misdrijf. De hoogste ophelderingspercentages zijn er voor delicten die de politie zelf opspoorde, zoals drugs- en wapendelicten gevolgd door geweldsdelicten. Vandalisme en vermogensdelicten hebben de laagste ophelderingspercentages (Eggen & Kessels, 2013). Het ophelderingspercentage schommelt tussen 2005 en 2014 rond de 25% (Kessels & Verkleij, 2015).

Een volgende selectie betreft de vervolging van verdachten. Niet alle registraties als verdachten leiden tot vervolging door het OM waarbij een deel van de zaken wordt afgedaan via een politieseppot (naar een Halt-straft), of door het OM wordt gesepponeerd vanwege onvoldoende bewijs of omdat het OM vervolging niet opportuun acht. Zaken die door het OM worden gesepponeerd kunnen nog wel voorkomen in het HKS, hoewel er wel naar wordt gestreefd deze met terugwerkende kracht uit het HKS te verwijderen. Het is niet bekend hoe goed dit opschonen gebeurt. Een specifiek probleem dat zich voordoet bij het HKS is dat er in de afgelopen jaren meerdere keren is besloten tot uitfasering van dit systeem (waarop ook weer werd teruggekomen vanwege het belang van het systeem). Het gevolg was dat het HKS tijdelijk niet meer werd gevuld, met als gevolg lagere aantallen verdachten en delicten. Naar zeggen van de politie zijn deze achterstanden in het HKS wel weggevoerd, maar het is niet duidelijk of en wat voor consequenties dit heeft gehad voor de vulling van het systeem en mogelijk regionale verschillen. Dit hebben we niet kunnen onderzoeken, maar maakt wel duidelijk dat er kanttekeningen te plaatsen zijn bij de registraties.

2.3 Operationalisering

2.3.1 Criminaliteit

We meten *zelfgerapporteerd delinquent gedrag* in dit onderzoek aan de hand van 27 delicten (zie tabel A1 in bijlage 2 voor een overzicht van deze delicten). Deze delicten hebben betrekking op wettelijk strafbaar gesteld gedrag. De 27 delicten hebben betrekking op geweld, vermogen, vernieling, drugs en wapens. Geweldscriminaliteit heeft vooral betrekking op slaan zonder of met verwonding en bedreigen, bij ver-

mogensdelicten gaat het onder meer om diefstal van school of werk en diefstal uit winkels. Vernielingen hebben vooral betrekking op het bekladden van muren, trams of bussen en het opzettelijk beschadigen van spullen van anderen. Drugsdelicten betreffen voornamelijk het verhandelen van softdrugs. Bij wapenbezit gaat het om het bij zich dragen van een wapen tijdens het uitgaan. Voor de onderhavige studie is gebruikgemaakt van de vraag of jongeren ooit één of meerdere van deze delicten heeft gepleegd. Daarnaast is gebruikgemaakt van het aantal keer dat de jongeren zeggen in het afgelopen jaar een delict te hebben gepleegd. Ten slotte maken we gebruik van een delinquentieschaal waarin behalve met verschillende typen delicten, ook rekening wordt gehouden met de frequentie en de ernst van gepleegde delicten (zie Van der Laan & Blom, 2006, p. 278-282) voor een uitgebreide beschrijving hoe deze schaal is geconstrueerd).

Met betrekking tot het voorkomen in de politiestatistiek kijken we of jongeren in het jaar voorafgaand aan de meting van de MZJ voorkomen in de BVH, het HKS of bij Halt. Tevens zijn we nagegaan of jongeren ook in jaren voor deze periode voorkomen in deze registraties. Met betrekking tot de registratie bij Halt onderscheiden we ook of jongeren voor een misdrijf of voor een overtreding een Halt-straf hebben gekregen.

2.3.2 *Risico- en beschermende factoren*

In dit onderzoek beschrijven we niet alleen de mate waarin jeugdige zelfgerapporteerde daders voorkomen als verdachte in de politieregistratie en de mate waarin jeugdige verdachten aangeven zelf aangegeven delicten te hebben gepleegd. We kijken ook of er verschillen bestaan in het risicoprofiel tussen deze jongeren die wel en die niet voorkomen in de politiestatistiek of als zelfgerapporteerde dader. Voor het bepalen van het risicoprofiel maken we gebruik van kenmerken die zijn gebaseerd op het risicofactorenmodel (Loeber et al., 2008; Van der Laan & Blom, 2006). Het idee achter dit model is dat kenmerken van verschillende leefgebieden van een jongere van invloed kunnen zijn op delinquent gedrag. Hierbij gaat het om individuele kenmerken, zoals probleemgedrag en vrijetijdsbesteding, kenmerken van ouders, zoals de omgang met ouders en de wijze van opvoeding, kenmerken van vrienden en schoolkenmerken. Hieronder beschrijven we voor de verschillende gebieden de risico- en beschermende kenmerken die we gebruiken in dit onderzoek en de wijze waarop deze geoperationaliseerd zijn.

Individuele kenmerken

We onderscheiden een aantal individuele kenmerken waarvan bekend is dat ze een risico- of beschermende factor zijn voor het vertonen van delinquent gedrag. Het gaat hierbij om het *psychosociaal functioneren* van jongeren, *ongestructureerde vrijetijdsbesteding*, *de houding ten opzichte van crimineel gedrag* en *sociaal wenselijkheid*.

Het psychosociaal functioneren van jongeren meten we aan de hand van twee schalen: *probleemgedrag* en *prosociaal gedrag*. Deze schalen zijn gemeten met de Nederlandse versie van de *Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ)* (Goodman, 1997; Goodman, 1999; Van Widenfelt et al., 2003). De schaal probleemgedrag is gemeten door het gemiddelde te berekenen van de score op 20 items uit de SDQ. Het gaat hierbij om vragen als 'ik pieker veel', 'andere jongeren van mijn leeftijd vinden mij over het algemeen aardig' en 'ik word er vaak van beschuldigd dat ik lieg of bedrieg'. De antwoordcategorieën op deze vragen zijn niet waar, een beetje waar en zeker waar. Een hogere score op deze schaal betekent dat een jongere meer probleemgedrag zegt te vertonen ($\alpha = 0,75$).

Bij de schaal *prosociaal gedrag* gaat het om vragen als 'ik probeer aardig te zijn tegen anderen', 'ik deel makkelijk met anderen', 'ik help iemand die zich heeft bezeerd, van streek is of zich ziek voelt'. De antwoordcategorieën op deze vragen zijn: niet waar, een beetje waar en zeker waar. Een lage score op deze schaal betekent weinig sociaal gedrag ($\alpha = 0,63$).

Ongestructureerde vrijetijdsactiviteiten door de week worden gemeten door jongeren te vragen waar ze meestal zijn, wanneer ze van maandag tot en met donderdag buitenshuis doorbrengen. Jongeren die alleen aangeven meestal met vrienden op straat te zijn, in het café, in de disco of op een feest tijd door te brengen, worden beschouwd als risicogroep. *Ongestructureerde vrijetijdsactiviteiten in het weekend* worden op eenzelfde manier gemeten, maar dan door te vragen waar jongeren meestal zijn, wanneer ze in het weekend (van vrijdag tot en met zondag) tijd buitenshuis doorbrengen.

De *houding ten opzichte van criminaliteit* hebben we gemeten door te vragen aan jongeren hoe fout ze crimineel gedrag van leeftijdsgenoten vinden. Het criminele gedrag waar naar gevraagd wordt, omvat vernieling, diefstal, geweld en het verkopen van drugs. Er zijn vier antwoordcategorieën, te weten: helemaal niet fout, een beetje fout, behoorlijk fout en heel erg fout. De uiteindelijke schaal is geconstrueerd door de gemiddelde score op deze items te berekenen, waarbij een hogere score betekent dat een jongere crimineel gedrag minder afkeurt ($\alpha = 0,85$).

Sociaal wenselijkheid is gemeten aan de hand van tien items. Hierbij gaat het om vragen, zoals 'ik ben altijd eerlijk', 'ik beledig andere mensen nooit' en 'opscheppen doe ik nooit'. De antwoordcategorieën op deze vragen zijn 'mee eens' en 'niet mee eens'. De uiteindelijke schaal is gemeten door het gemiddelde te berekenen over de items. Een hogere score op de schaal betekent dat een jongere sociaal wenselijker antwoordt ($\alpha = 0,76$).

Gezinskenmerken

We gebruiken in dit onderzoek zes schalen om een beeld te geven van hoe het er aan toe gaat binnen het gezin waarin een jongere opgroeit. Hierbij gaat het om één schaal die de relatie met ouders weergeeft. Vier schalen hebben betrekking op supervisie door ouders. Ten slotte gebruiken we een schaal die disciplinerende door ouders beschrijft.

In deze studie is de relatie met ouders geoperationaliseerd in termen van ervaren *emotionele steun*. De items zijn een selectie van zeven items uit de schaal 'emotionele warmte' van de Nederlandse versie van de EMBU-C (zie Markus et al., 2003).

Een lage score op deze schaal betekent dat de jongere weinig emotionele steun van zijn vader of moeder ervaart ($\alpha = 0,84$ (vader); $\alpha = 0,82$ (moeder)).

Supervisie van ouders over gedrag van jongeren is gemeten aan de hand van vier schalen. De items hiervoor zijn afkomstig uit studies van Stattin en Kerr (2000). De eerste schaal, *openheid naar ouders*, meet de mate waarin kinderen hun ouders informeren over hun vrijetijdsbestedingen ($\alpha = 0,66$ (vader); $\alpha = 0,65$ (moeder)). Er worden vragen gesteld als: 'Vertel je jouw vader/moeder hoe het ging op school als je thuis komt?' en 'Verberg je voor jouw vader/moeder wat je 's avonds laat en in de weekenden doet?'. Een hoge score wijst erop dat kinderen opener zijn naar hun ouders toe over hun activiteiten. De tweede schaal is *informerende door ouders* en heeft betrekking op de mate waarin ouders informeren naar de tijdsbesteding van hun kind ($\alpha = 0,69$ (vader); $\alpha = 0,67$ (moeder)). Er worden vragen gesteld als: 'Begint jouw vader/moeder een gesprek met jou over dingen die jij hebt meegemaakt?' en 'Praat jouw vader/moeder met jouw vrienden als ze bij jou thuis komen?' Een hoge score wijst erop dat ouders meer informeren naar de activiteiten van hun kind. De derde schaal, *controle door ouders*, gaat over de mate waarin ouders op de hoogte zijn van de bezigheden van hun kind ($\alpha = 0,66$ (vader); $\alpha = 0,65$ (moeder)).

Vragen die gesteld worden zijn: 'Heb je de toestemming van jouw vader/moeder nodig om op een doordeweekse avond tot laat weg te blijven?' en 'Als je 's avonds tot laat bent weg geweest wil jouw vader/moeder dan dat je uitlegt wat je hebt gedaan en met wie je samen was?' Een hoge score wijst erop dat ouders de activiteiten van hun kind meer controleren. De vierde schaal, *monitoring door ouders*, meet de kennis die ouder hebben over de activiteiten van hun kind. De vragen uit deze schaal gaan over wat vader of moeder weten van wie de vrienden zijn, waar de jongere is na schooltijd, wat hij doet in de vrije tijd en waar hij naar toe gaat als hij uitgaat of waar hij geld aan uitgeeft. Een lage score op deze schaal betekent dat ouders nauwelijks op de hoogte zijn van de activiteiten van hun kind ($\alpha = 0,71$ (vader); $\alpha = 0,66$ (moeder)).

De laatste schaal die we gebruiken met betrekking tot de situatie in het gezin van de jongeren, is de schaal *disciplineren door ouders*. Deze schaal is afkomstig uit de schaal 'verwerping door ouders' van de EMBU-C (Markus et al., 2003). We hebben die items uit de schaal gebruikt die de mate meten waarin de jongere ervaart dat zijn vader of moeder fysiek straft, straft om kleinigheden of onterecht straft. Een lage score op deze schaal betekent dat de jongere geen harde disciplineren door zijn ouders ervaart ($\alpha = 0,72$ (vader); $\alpha = 0,70$ (moeder)).

Kenmerken van vrienden

Wat betreft kenmerken van vrienden meten we alleen de mate waarin jongeren aangeven dat hun vrienden delinquent gedrag vertonen. Deze schaal, *delictgedrag vrienden*, bestaat uit 6 items met antwoordopties op een 4-punt schaal variërend van 'geen enkele' tot 'allemaal' ($\alpha = 0,75$). Jongeren is gevraagd of ze vrienden/vriendinnen hebben die in de afgelopen 12 maanden wel eens 'iets op straat hebben vernield', 'iets uit een winkel hebben meegenomen zonder te betalen dat goedkoper was dan 10 euro', 'iets uit een winkel hebben meegenomen zonder te betalen dat duurder was dan 10 euro', 'ergens hebben ingebroken', 'iemand zo hard hebben geslagen dat die persoon gewond is geraakt' en 'met de politie in aanraking zijn geweest omdat ze werden verdacht van een strafbaar feit'. Een hogere score op deze schaal wijst op het hebben van meer delinquente vrienden.

Schoolkenmerken

We gebruikten in dit onderzoek twee schoolkenmerken. Ten eerste meten we de *tevredenheid met school* van jongeren. Daarnaast meten we de *schoolprestaties* van jongeren. De relatie met school is gebaseerd op de volgende vier stellingen die aan de jongeren zijn voorgelegd: 'ik ga met plezier naar school', 'ik heb een leuke school', 'ik zou liever op een andere school willen zitten' en 'op school voel ik mij thuis'. Een hogere score op deze schaal betekent dat een jongere een betere relatie met school heeft ($\alpha = 0,76$). Schoolprestaties zijn gemeten aan de hand van de vraag aan jongeren hoe hun schoolprestaties waren over het algemeen. Hierbij konden ze de volgende antwoorden geven: 'zeer onvoldoende', 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' en 'zeer goed'.

Achtergrondkenmerken

In dit onderzoek maken we gebruik van een drietal achtergrondkenmerken, te weten *geslacht*, *leeftijd* en *herkomst*. Bij geslacht onderscheiden we jongens en meisjes. Leeftijd hebben we ingedeeld in twee groepen: 12- tot en met 15-jarige jongeren en 16- en 17-jarigen. Herkomst wordt bepaald op basis van de definitie die door het CBS wordt gehanteerd. Volgens het CBS is een autochtoon een persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren. Een allochtoon is een persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren. De volgende herkomstgroe-

pen onderscheiden we in dit onderzoek: Nederlands, Marokkaans, Turks, Surinaams, Antilliaans/Arubaans en overig.

3 Vergelijking respons- en non-responsgroep wat betreft voorkomen in de politieregistratie

In dit hoofdstuk kijken we naar de verschillen die bestaan in het voorkomen in de politieregistraties tussen jongeren die hebben deelgenomen aan de MZJ en jongeren die wel zijn benaderd, maar niet hebben deelgenomen aan de MZJ. Hiervoor vergelijken we de 2.027 jongeren die hebben deelgenomen aan de MZJ en die toestemming hebben gegeven voor koppeling van hun gegevens uit de MZJ aan de politieregistraties met de 1.070 jongeren die wel zijn benaderd om deel te nemen aan de MZJ, maar dit niet hebben gedaan.

3.1 Verschillen tussen de respons en de non-responsgroep van de MZJ in het voorkomen in de politieregistraties

In tabel 1 is per registratiesysteem voor de respons en non-responsgroep van de MZJ het aandeel jongeren weergegeven dat al dan niet voorkomt in de registratiesystemen van de politie en bureau Halt. Uit de tabel blijkt dat het aandeel jongeren dat met de politie in aanraking is gekomen onder de non-responsgroep hoger is dan onder de responsgroep, met uitzondering van de jongeren die met Halt in aanraking zijn gekomen. Van de jongeren in de non-responsgroep staat 14,4% in de BVH en 9,3% in het HKS geregistreerd, terwijl deze aandelen bij de responsgroep met respectievelijk 8,6% en 5,1% significant lager liggen. Het aandeel jongeren dat met Halt te maken heeft gehad, verschilt niet tussen de respons en de non-responsgroep. In beide groepen is ongeveer 93% van de jongeren nooit eerder naar Halt verwezen.

Uit tabel 1 is verder af te lezen dat de oververtegenwoordiging van verdachten in de BVH en het HKS in de non-responsgroep zowel geldt voor jongeren die wel eens met de politie in aanraking zijn gekomen als voor jongeren die in het afgelopen jaar met de politie te maken hebben gehad. Met andere woorden, de oververtegenwoordiging van HKS- en BVH-verdachten in de non-responsgroep is niet afhankelijk van wanneer iemand met de politie in aanraking is gekomen. Wat betreft het hebben van een Halt-straf, vinden we geen verschillen tussen de respons- en non-responsgroep als we kijken of jongeren in het afgelopen jaar een Halt-straf opgelegd hebben gekregen.

Tabel 1 Percentage respons (N=2.027) versus non-respons (N=1.070) in politieregistraties

	BVH		HKS		Halt	
	Responsgroep		Responsgroep		Responsgroep	
	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja
In politieregistratie melding of verdachte						
Nooit	85,6	91,4*	90,7	94,9*	93,8	93,4
Wel eens	14,4	8,6*	9,3	5,1*	6,2	6,6
Afgelopen jaar	9,4	6,0*	6,9	3,8*	3,1	3,8
Aantal keren melding/verdachte						
0	85,6	91,4*	90,7	94,9*	-	-
1	8,4	4,9*	5,7	3,3*	-	-
2+	6,0	3,7*	3,6	1,8*	-	-

* Verschil tussen respons en non-respons is significant ($p < 0,05$).

Verder blijkt de oververtegenwoordiging van verdachten in de non-responsgroep in de BVH en HKS registratie zowel voor jongeren die één keer, als voor jongeren die twee keer of vaker met de politie in aanraking zijn gekomen. Het maakt dus niet uit of jongeren first offender bij de politie zijn of recidivist zijn⁹ wat betreft de oververtegenwoordiging in de zelfrapportage.

Een mogelijke verklaring voor het feit dat we alleen voor de Halt-straffen geen verschil vonden tussen de respons en non-responsgroep kan zijn dat jongeren zowel voor een overtreding, als voor een misdrijf naar Halt verwezen kunnen worden. In tabel 2 hebben we daarom gekeken naar de verschillen tussen de respons en de non-responsgroep in de mate waarin jongeren binnen deze groepen naar Halt zijn verwezen waarbij we een uitsplitsing maken naar misdrijven en overtredingen. Als we kijken naar zowel de jongeren die voor een misdrijf zijn verwezen naar Halt als jongeren die voor een overtreding naar Halt zijn verwezen, vinden we geen verschillen tussen de respons- en non-responsgroep in de mate waarin ze voorkomen in de Halt-registratie.

Tabel 2 Percentage respons (N=2.027) versus non-respons (N=1.070) in Halt-registratie uitgesplitst naar misdrijven en overtredingen

	Misdrijven		Overtredingen	
	Responsgroep		Responsgroep	
	Nee	Ja	Nee	Ja
Nooit	96,6	96,3	97,5	96,9
Wel eens	3,4	3,7	2,5	3,1
Afgelopen jaar	1,6	1,8	1,5	2,0

3.2 Verschillen tussen de respons en de non-responsgroep van de MZJ in het voorkomen in de politieregistraties, uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en herkomst

Vervolgens hebben we gekeken of de verschillen tussen de respons en de non-responsgroep in het voorkomen in de politieregistratie anders zijn als uitgesplitst wordt naar geslacht, leeftijd en herkomstgroep. In eerste instantie hebben we de uitsplitsingen apart van elkaar uitgevoerd. De cijfers van deze uitsplitsingen zijn te vinden in de tabellen 3 tot en met 5.

Op basis van deze losse uitsplitsingen zien we duidelijke verschillen tussen jongens en meisjes (zie tabel 3). Bij meisjes bestaan er geen significante verschillen tussen de respons en de non-responsgroep voor wat betreft het voorkomen in de politie- en Halt-registraties. Dit in tegenstelling tot de jongens. Bij jongens vinden we verschillen tussen de respons en de non-responsgroep voor wat betreft het voorkomen in de politie- en Halt-registraties. Alleen in de Halt-registratie vinden we geen verschillen tussen de respons en de non-respons groep voor wat betreft het doorverwezen zijn naar Halt.

Uitgesplitst naar leeftijd lijken er zowel voor 12- tot en met 15-jarigen, als voor 16- en 17-jarigen verschillen te bestaan in het voorkomen in de politieregistraties tussen de respons- en de non-responsgroep (zie tabel 4). Jongeren in de non-responsgroep komen bij beide leeftijdsgroepen vaker voor in de politiestatistiek dan jongeren in de responsgroep. Dit geldt zowel wanneer gekeken wordt naar het

⁹ Jongeren mogen in principe maar één keer naar Halt doorverwezen worden. In de praktijk komt het echter voor dat jongeren twee keer bij Halt terechtkomen. Dit komt echter zo weinig voor dat een vergelijking tussen de respons en de non-respons groep naar het aantal keer dat men naar Halt is gestuurd niet mogelijk is.

voorkomen in de politiestatistiek in het afgelopen jaar, als wanneer er gekeken wordt naar of iemand ooit als verdachte in aanraking is geweest met de politie.

Tabel 3 Percentage respons versus non-respons in politieregistratie uitgesplitst naar geslacht

Jongens	BVH		HKS		Halt	
	Responsgroep		Responsgroep		Responsgroep	
	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja
N	585	1.012	585	1.012	585	1.012
In politieregistratie melding of verdachte						
Nooit	79,8	87,7*	86,3	92,4*	91,3	90,4
Wel eens	20,2	12,3*	13,7	7,6*	8,7	9,6
Afgelopen jaar	13,7	8,7*	10,6	5,6*	4,3	5,2
Aantal keren melding / verdachte						
0	79,8	87,7*	86,3	92,4*		
1	10,9	6,4*	7,5	4,7*		
2+	9,2	5,8*	6,2	2,9*		

Meisjes	BVH		HKS		Halt	
	Responsgroep		Responsgroep		Responsgroep	
	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja
N	483	1.015	483	1.015	483	1.015
In politieregistratie melding of verdachte						
Nooit	92,8	95,1	95,9	97,4	97,1	96,5
Wel eens	7,2	4,9	4,1	2,6	2,9	3,5
Afgelopen jaar	4,1	3,3	2,5	2,0	1,4	2,4
Aantal keren melding / verdachte						
0	92,8	95,1	95,9	97,4		
1	5,2	3,3	3,5	1,9		
2+	2,1	1,6	0,6	0,7		

* Verschil tussen respons en non-respons is significant ($p < 0,05$).

De laatste uitsplitsing die we hebben gedaan om de verschillen tussen de respons en de non-responsgroep in het voorkomen in de politieregistratie nader te bekijken, is de uitsplitsing naar herkomstgroep. We hebben hierbij een onderscheid in de volgende herkomstgroepen: Nederland, Turkije, Marokko, Suriname, Nederlandse Antillen en Aruba en overig. De resultaten van deze uitsplitsing staan in tabel 5. Het eerste wat opvalt aan de resultaten in tabel 5 is dat er geen eenduidig beeld is in de onder- of oververtegenwoordiging in de MZJ van jongeren die in aanraking zijn gekomen met de politie wanneer uitgesplitst wordt naar herkomstgroep. Dit kan komen doordat het bij de verschillende herkomstgroepen maar om kleine aantallen gaat. Onder autochtone jongeren zien we hetzelfde beeld als onder de totale groep: het aandeel jongeren dat met de politie in aanraking is gekomen is onder de non-responsgroep hoger dan onder de responsgroep, met uitzondering van de jongeren die met Halt in aanraking zijn gekomen. Dit geldt ook wanneer gekeken wordt hoe vaak een jongere met de politie in aanraking is gekomen. Onder jongeren van Turkse, Marokkaanse of Antilliaanse herkomst zien we echter geen verschillen tussen de respons en de non-responsgroep in het voorkomen in de politieregistraties. Onder jongeren van Surinaamse herkomst is er sprake van onderverteenwoordiging in de MZJ van jongeren die in aanraking zijn geweest met de politie. Dit zien we echter alleen bij jongeren die voorkomen in het HKS. Bij de jongeren van een andere

herkomst zien we een oververtegenwoordiging in de MZJ van jongeren die in het HKS voorkomen.

Tabel 4 Percentage respons versus non-respons in politieregistratie uitgesplitst naar leeftijd

12 t/m 15 jaar	BVH		HKS		Halt	
	Responsgroep		Responsgroep		Responsgroep	
	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja
N	760	1.496	760	1.496	760	1.496
In politieregistratie melding of verdachte						
Nooit	89,7	92,9*	93,0	96,4*	95,8	94,5
Wel eens	10,3	7,1*	7,0	3,6*	4,2	5,5
Afgelopen jaar	7,8	5,7	5,3	3,2*	2,8	4,1
Aantal keren melding / verdachte						
0	89,7	92,9*	93,0	96,4*		
1	5,7	4,3*	4,3	2,5*		
2+	4,6	2,7*	2,6	1,1*		

16 en 17 jaar	BVH		HKS		Halt	
	Responsgroep		Responsgroep		Responsgroep	
	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja
N	308	531	308	531	308	531
In politieregistratie melding of verdachte						
Nooit	75,6	87,2*	84,7	90,8*	89,3	90,6
Wel eens	24,4	12,8*	15,3	9,2*	10,7	9,4
Afgelopen jaar	13,3	6,8*	11,0	5,5*	3,6	2,8
Aantal keren melding / verdachte						
0	75,6	87,2*	84,7	90,8*		
1	14,9	6,4*	9,1	5,6*		
2+	9,4	6,4*	6,2	3,6*		

* Verschil tussen respons en non-respons is significant ($p < 0,05$)

Vervolgens hebben we multivariate logistische regressie analyses uitgevoerd waarin we zijn nagaan of de samenhang tussen het voorkomen in de politieregistraties en het voorkomen in de responsgroep van de MZJ verschilt voor verschillende achtergrondkenmerken. Hiervoor hebben we eerst een model geschat met het voorkomen in de politieregistratie en de verschillende achtergrondkenmerken als onafhankelijke variabelen en het voorkomen in de responsgroep van de MZJ als afhankelijke variabele. Er zijn aparte modellen geschat voor het voorkomen in de politieregistratie in het afgelopen jaar en ooit en het aantal keer dat men voorkomt in de politieregistratie. De tabellen met de resultaten van de multivariate analyses en de tabellen waarin de verandering van de modelfit staat weergegeven, zijn te vinden in bijlage 3 (tabel B1 tot en met B11).

Verdachten in de BVH en het HKS blijken minder vaak voor te komen in de responsgroep dan in de non-responsgroep. Dit is in overeenstemming met de resultaten in tabel 1. Uit de multivariate analyses blijkt dat de odds¹⁰ voor het voorkomen in de responsgroep van de MZJ kleiner zijn voor jongeren die voorkomen in de BVH of het HKS dan voor jongeren die niet in deze registraties voorkomen, ongeacht geslacht,

¹⁰ We bespreken de resultaten van de logistische regressie analyses in termen van odds. Odds zijn kansenverhoudingen en staan voor de verhouding van de kansen dat een gebeurtenis plaatsvindt en dat een gebeurtenis niet plaatsvindt.

leeftijd of herkomst. Dit geldt zowel voor jongeren die ooit voorkomen in de BVH of het HKS, als voor jongeren die in het afgelopen jaar voorkwamen in de BVH of het HKS. Verder zien we dat jongens in verhouding tot meisjes minder vaak voorkomen in de responsgroep van de MZJ en dat jongeren van Marokkaanse, Turkse en, in mindere mate, van Surinaamse herkomst minder vaak voorkomen in de responsgroep van de MZJ dan autochtone jongeren. Dit is overeenstemming van de eerdere studie van Verburg (2011) naar de representativiteit van de MZJ.

Tabel 5 Percentage respons versus non-respons in politieregistratie uitgesplitst naar herkomstgroep

	BVH		HKS		Halt	
	Responsgroep		Responsgroep		Responsgroep	
Nederlands	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja
N	515	1.138	515	1.138	515	1.138
In politieregistratie melding of verdachte						
Nooit	91,7	95,5*	95,9	98,1*	94,6	96,0
Wel eens	8,3	4,5*	4,1	1,9*	5,4	4,0
Afgelopen jaar	5,4	2,7*	3,3	1,6*	3,5	2,4
Aantal keren melding / verdachte						
0	91,7	95,5*	95,9	98,1*		
1	5,8	2,8*	3,1	1,2*		
2+	2,5	1,7*	1,0	0,7*		

	BVH		HKS		Halt	
	Responsgroep		Responsgroep		Responsgroep	
Turks	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja
N	114	172	114	172	114	172
In politieregistratie melding of verdachte						
Nooit	85,1	87,8	89,5	90,7	91,2	91,3
Wel eens	14,9	12,2	10,5	9,3	8,8	8,7
Afgelopen jaar	7,9	8,7	4,4	7,6	4,4	4,7
Aantal keren melding / verdachte						
0	85,1	87,8	89,5	90,7		
1	12,3	8,1	8,8	7,6		
2+	2,6	4,1	1,8	1,7		

	BVH		HKS		Halt	
	Responsgroep		Responsgroep		Responsgroep	
Marokkaans	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja
N	145	148	145	148	145	148
In politieregistratie melding of verdachte						
Nooit	72,4	79,7	81,4	84,5	91,7	86,5
Wel eens	27,6	20,3	18,6	15,5	8,3	13,5
Afgelopen jaar	22,1	14,2	17,2	12,2	2,8	8,1*
Aantal keren melding / verdachte						
0	72,4	79,7	81,4	84,5		
1	9,7	10,1	5,5	8,8		
2+	17,9	10,1	13,1	6,8		

Surinaams	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja
N	103	172	103	172	103	172
In politieregistratie melding of verdachte						
Nooit	82,5	89,5	84,7	95,3*	96,1	89,5
Wel eens	17,5	10,5	12,6	4,7*	3,9	10,5
Afgelopen jaar	9,7	7,0	8,7	2,9*	1,0	5,2
Aantal keren melding / verdachte						
0	82,5	89,5	87,4	95,3		
1	12,6	4,7	8,7	1,7		
2+	4,9	5,8	3,9	2,9		

Antilliaans	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja
N	95	189	95	189	95	189
In politieregistratie melding of verdachte						
Nooit	78,9	81,5	84,2	86,8	93,7	88,4
Wel eens	21,1	18,5	15,8	13,2	6,3	11,6
Afgelopen jaar	12,6	14,8	10,5	10,1	2,1	5,8
Aantal keren melding / verdachte						
0	78,9	81,5	84,2	86,8		
1	9,5	9,5	8,4	8,5		
2+	11,6	9,0	7,4	4,8		

Overig	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja
N	96	208	96	208	96	208
In politieregistratie melding of verdachte						
Nooit	84,4	90,9	87,5	95,7*	94,8	93,8
Wel eens	15,6	9,1	12,5	4,3*	5,2	6,2
Afgelopen jaar	9,4	6,7	8,3	1,9*	2,1	4,8
Aantal keren melding / verdachte						
0	84,4	90,9	87,5	95,7*		
1	9,4	5,8	10,4	3,8*		
2+	6,2	3,4	2,1	0,5*		

* Verschil tussen respons en non-respons is significant ($p < 0,05$).

Vervolgens zijn we nagegaan of de relatie tussen voorkomen in politieregistraties en het voorkomen in de responsgroep van de MJZ verschilt naar achtergrondkenmerken. Hiervoor zijn de modellen uitgebreid met een interactieterm tussen het voorkomen in de politieregistratie en ieder van de achtergrondkenmerken. Deze stap is uitgevoerd voor alle interacties met de achtergrondkenmerken afzonderlijk. Hierbij is getoetst of door de uitbreiding met de interactietermen het model verbetert. Is dit het geval, dan heeft het voorkomen in de politiestatistiek een verschillend effect voor het betreffende kenmerk. Om te kijken of een model verbetert, kijken we naar de modelfit. Wanneer deze significant verandert, is er sprake van een verbetering van het model.

Uit deze analyses komt dat er geen verschillen zijn, wanneer uitgesplitst wordt naar sekse, leeftijd en herkomst. Geen enkel model verbetert namelijk significant ($p < 0,05$) door het opnemen van de interactieterm tussen het voorkomen in de politieregistraties en de verschillende achtergrondkenmerken (geslacht, leeftijd en herkomst). Dit betekent dat de multivariate analyses aantonen dat de samenhang tussen het voorkomen in de politieregistratie (of dit nu het HKS, de BVH of bij HALT is) en het voorkomen in de responsgroep niet verschilt voor de verschillende achtergrondkenmerken. In tegenstelling tot wat blijkt uit de bivariate analyses zoals getoond in de tabellen 3 tot en met 5, blijken uit de multivariate analyses dus geen

verschillen tussen jongens en meisjes, oudere en jongere adolescenten en verschillende herkomstgroepen voor wat betreft het voorkomen van door de politie verdachte jongeren in de responsgroep van de MZJ.

Concluderend, als we naar de totale groep kijken, zien we een ondervertegenwoordiging in de respons van de MZJ van jongeren die als verdachte in het HKS of in de BVH voorkomen. Deze ondervertegenwoordiging verschilt niet wanneer uitgesplitst wordt naar verschillende achtergrondkenmerken.

4 Voorkomen van zelfgerapporteerde daders in de politieregistratie

In dit hoofdstuk gaan we na in welke mate jongeren die in de MZJ hebben gerapporteerd een delict te hebben gepleegd terug te vinden zijn als geregistreerde of aangehouden verdachte in de politiestatistiek of als dader in de Halt-registratie. De analyses in dit hoofdstuk hebben betrekking op de 947 jongeren die hebben aangegeven een delict te hebben gepleegd (zie figuur 1).

In tabel 6 staat het percentage zelfgerapporteerde daders weergegeven dat voorkomt als verdachte in de politieregistraties (de BVH en het HKS). We hebben gekeken of jongeren die zeggen ooit een delict te hebben gepleegd (ooit) voorkomen in de politieregistraties. Daarnaast hebben we een uitsplitsing gemaakt naar het type delict dat een jongere zegt te hebben gepleegd; een geweldsdelict, een vermogensdelict of een vernielingsdelict.

Van de 947 jongeren die in de MZJ aan hebben gegeven een delict te hebben gepleegd, komt 13,7% voor in de BVH. Deze percentages liggen wat hoger wanneer uitgesplitst wordt naar verschillende typen delicten.¹¹ Zo komt 15,4% van de jongeren die zegt een geweldsdelict te hebben gepleegd voor in de BVH, 16,2% van de jongeren die zegt een vermogensdelict te hebben gepleegd en 17,4% van de jongeren die aangeeft een vernielingsdelict te hebben gepleegd.

Het aandeel jongeren dat zegt wel eens een delict te hebben gepleegd en voorkomt in het HKS ligt wat lager dan het aandeel van deze jongeren dat voorkomt in de BVH. Van de zelfgerapporteerde daders komt 8,1% voor in het HKS. Ook hier ligt het percentage wat hoger wanneer gekeken wordt naar het type delict dat een jongere zegt te hebben gepleegd. Van de jongeren die aangeeft een geweldsdelict te hebben gepleegd, komt 9,7% voor in het HKS. Van de jongeren die zegt een vermogensdelict te hebben gepleegd, zien we 11,0% terug in het HKS en dit geldt voor 11,9% van de jongeren die zegt een vernielingsdelict te hebben gepleegd.

Tabel 6 Zelfgerapporteerde daders die als verdachte voorkomen in de politiestatistiek

BVH	Totaal	Geweld	Vermogen	Vernieling
Percentage daders in zelfrapportage dat ook als verdachte is terug te vinden in politieregistraties	13,7	15,4	16,2	17,4
Percentage daders in zelfrapportages dat niet is terug te vinden in politieregistraties	86,3	84,6	83,8	82,6
Totale aantal daders in zelfrapportage (N)	947	585	556	453

HKS	Totaal	Geweld	Vermogen	Vernieling
Percentage daders in zelfrapportage dat ook als verdachte is terug te vinden in politieregistraties	8,1	9,7	11,0	11,9
Percentage daders in zelfrapportages dat niet is terug te vinden in politieregistraties	91,9	90,3	89,0	88,1
Totale aantal daders in zelfrapportage (N)	947	585	556	453

¹¹ Het percentage zelfgerapporteerde daders dat teruggevonden wordt in de politieregistraties ligt lager bij de totale groep zelfgerapporteerde dan bij de uitsplitsingen naar de type delicten. Dit komt doordat sommige jongeren aangeven zowel geweldsdelicten, als vermogensdelicten en vernielingsdelicten te hebben gepleegd.

We zien dus in tabel 6 dat maar een klein deel van de zelfgerapporteerde daders terug te vinden is als verdachte in de politiecijfers. Dit onderschrijft de oorspronkelijke doelstelling van het zelfrapportage onderzoek naar delinquent gedrag. Zoals in de inleiding aangegeven, is dit onderzoek indertijd opgezet als aanvulling op de door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit. Hierbij gaat het vaak om relatief minder ernstige delicten, zoals vernieling en winkeldiefstal, die voor een belangrijk deel gepleegd worden door jongeren. Echter, critici zouden kunnen stellen dat de lage overeenkomst tussen zelfgerapporteerde daders en door de politie geregistreerde verdachten vraagtekens oproept over de validiteit van deze twee typen bronnen om jeugdcriminaliteit te meten. Hoewel we de validiteit van beide type bronnen niet ten opzichte van een andere onafhankelijke bron kunnen onderzoeken, kunnen we wel de samenhang tussen zelfrapportage en politieregistratie onderzoeken, ofwel de zogenoemde convergente validiteit. Om beter inzicht te krijgen in de convergente validiteit van de twee typen bronnen is er gekeken naar de overeenkomst tussen het voorkomen in de politiecijfers en de vraag in de MZJ of men wel eens als verdachte is gehoord. De resultaten van deze vergelijking staan in tabel 7.

Tabel 7 Gehoord als verdachte in zelfrapportage vs. voorkomen in de politiecijfers als verdachte

		In MZJ als gehoorde verdachte		
		Nee	Ja	N totaal
In de BVH als verdachte	Nee	86,3	5,2	1.853
	Ja	4,5	4,1	174
	N totaal	1.838	189	2.027

		In MZJ als gehoorde verdachte		
		Nee	Ja	N totaal
In het HKS als verdachte	Nee	88,1	6,9	1.924
	Ja	2,6	2,5	103
	N totaal	1.838	189	2.027

Uit tabel 7 blijkt dat slechts een klein deel van de jongeren zegt te zijn gehoord door de politie (9,3%) ook daadwerkelijk voorkomt als verdachte in de politiecijfers (8,6% in de BVH en 5,1% in het HKS). Opvallend is wel dat van de jongeren die zegt te zijn gehoord door de politie meer dan de helft niet voorkomt in de politiecijfers. Dit verschil is groter wanneer gekeken wordt naar het voorkomen in het HKS dan wanneer het voorkomen in de BVH bekeken wordt. Het lijkt er dus op dat het gehoord worden als verdachte bij de politie overgerapporteerd wordt in de MZJ. Echter, Van Batenburg en collega's (2012) vonden in hun onderzoek naar de validiteit van zelfgerapporteerde politiecontacten van Rotterdamse jongeren hetzelfde resultaat. Zij zijn vervolgens nagegaan of er daadwerkelijk sprake was van overrapportage. Zij constateerden dat een deel van de groep die aangaf verhoord te zijn geweest door de politie, maar niet in de politiecijfers voor kwam wel op het politiebureau is geweest, maar dat ze ofwel wegkwamen met een waarschuwing ofwel verhoord werden als onderdeel van een groep jongeren waarbij niet duidelijk werd wie er iets gedaan had. Deze jongeren werden dan niet geregistreerd als verdachte in de politiecijfers. Er lijkt dus niet zozeer sprake te zijn van een overrapportage door jongeren wat betreft het verhoord zijn door de politie. Het lijkt er meer op dat jongeren denken dat ze verhoord zijn door de politie, terwijl de politie dit ziet als een waarschuwing die niet geregistreerd wordt in de politieregistraties.

Aan de hand van Cohen's kappa¹² hebben we nog gekeken naar de mate van overeenkomst tussen de zelfrapportage en de politiecijfers voor wat betreft het gehoord zijn als verdachte. Deze heeft een waarde van 0,40 als verdachtencijfers van de politie uit de BVH komen. Bij deze waarde spreekt men van een matige overeenkomst. Overigens komt deze waarde overeen met de resultaten uit het onderzoek van Van Batenburg et al. (2012). Zij vonden een kappa van 0,43 bij het bestuderen van de overeenkomst van het voorkomen als verdachte in de politiecijfers en zelfrapportage van politiecontacten in Rotterdam.

4.1 Voorkomen van zelfgerapporteerde daders in politieregistratie, uitgesplitst naar geslacht, leeftijd, herkomst en mate en ernst van delinquent gedrag

In tabel 6 hebben we laten zien dat maar een klein percentage van de zelfgerapporteerde daders voorkomt als verdachte in de politieregistraties (de BVH en het HKS). Vervolgens hebben we gekeken in hoeverre dit verschilt wanneer uitgesplitst wordt naar geslacht, leeftijd, herkomst en de frequentie en ernst van het zelfgerapporteerde delinquent gedrag. De resultaten van deze uitsplitsingen staan in de tabellen 8 tot en met 12.

Als eerste hebben we gekeken naar de verschillen tussen jongens en meisjes. De resultaten hiervan staan in tabel 8. We zien dat jongens die in de MZJ hebben aangegeven dat ze een delict hebben gepleegd relatief vaker voorkomen in de politieregistraties dan meisjes. Dit geldt als we kijken zowel naar het voorkomen in de BVH als naar het voorkomen in het HKS. Bij de BVH zien we dat 17,2% van de jongens die delicten hebben gerapporteerd voorkomen in de politiecijfers, tegen 9,2% van de meisjes. Deze percentages liggen wat hoger wanneer we kijken naar het type delicten die jongeren zeggen te hebben gepleegd. Bij jongens zien we zelfgerapporteerde vermogensdelinquenten relatief het meeste terug in de BVH (20,2%), terwijl bij meisjes dit het geval is onder zelfgerapporteerde daders van vernieling (14,0%).

Tabel 8 Voorkomen van zelfgerapporteerde daders in politieregistratie uitgesplitst naar geslacht

% daders in zelfrapportage dat ook als verdachte is terug te vinden in de BVH	Totaal	Geweld	Vermogen	Vernieling
Jongens	17,2	17,8	20,2	19,9
N jongens	536	366	317	267
Meisjes	9,2	11,4	10,9	14,0
N meisjes	411	219	239	186

% daders in zelfrapportage dat ook als verdachte is terug te vinden in het HKS	Totaal	Geweld	Vermogen	Vernieling
Jongens	10,6	12,0	14,2	14,2
N jongens	536	366	317	267
Meisjes	4,9	5,9	6,7	8,6
N meisjes	411	219	239	186

¹² De waarden van Cohen's kappa (k) worden vaak als volgt geïnterpreteerd: slecht (k<0); gering (0-0,20); matig (0,21-0,40); redelijk (0,41-0,60); voldoende tot goed (0,61-0,80) en bijna perfect (0,81-1,00) (Landis & Koch, 1977).

In het HKS vinden we 10,6% van de jongens terug die delicten zeggen te hebben gepleegd en 4,9% van de meisjes. Ook deze percentages liggen hoger wanneer gekeken wordt naar het type delict dat gepleegd is. Bij jongens komen zelfgerapporteerde vermogensdelinquenten en zelfgerapporteerde daders van vernieling het meeste voor in het HKS, namelijk 14,2%. Onder meisjes vinden we zelfgerapporteerde daders van vernieling het meeste terug in het HKS.

In tabel 9 zijn de resultaten weergegeven van het voorkomen van zelfgerapporteerde daders in politieregistratie uitgesplitst naar leeftijd. We zien dat 16- en 17-jarige zelfgerapporteerde daders vaker voorkomen in de politieregistraties, zowel in de BVH als in het HKS, dan 12- tot en met 15-jarigen. Van de 16- en 17-jarigen komt 16,9% voor in de BVH en 12,7% in het HKS. Deze percentages zijn voor 12- tot en met 15-jarigen respectievelijk 12,2% en 5,9%. Ook bij de uitsplitsing naar leeftijd zien we dat de percentages van de in de politiecijfers teruggevonden jongeren hoger liggen wanneer gekeken wordt naar de verschillende typen gepleegde delicten, met de hoogste percentages voor zelfgerapporteerde daders van vandalisme. Wat verder nog opvallend is, is dat de verschillen in het voorkomen in de politiecijfers tussen 12- tot en met 15-jarigen en 16- en 17-jarigen groter zijn wanneer gekeken wordt naar het voorkomen in het HKS dan wanneer gekeken wordt naar het voorkomen in de BVH. Dit kan komen doordat in het HKS alleen die jongens geregistreerd worden die verdachte worden van een misdrijf en hiervoor ook vervolgd worden. Bij jongere adolescenten gaat men minder snel over tot deze stap dan bij oudere adolescenten.

Tabel 9 Voorkomen van zelfgerapporteerde daders in politieregistratie uitgesplitst naar leeftijd

% daders in zelfrapportage dat ook als verdachte is terug te vinden in de BVH	Totaal	Geweld	Vermogen	Vernieling
12 t/m 15 jaar	12,2	13,1	15,4	15,7
N 12 t/m 15 jaar	639	412	351	312
16 en 17 jaar	16,9	20,8	17,6	21,3
N 16 en 17 jaar	817	173	205	141

% daders in zelfrapportage dat ook als verdachte is terug te vinden in het HKS	Totaal	Geweld	Vermogen	Vernieling
12 t/m 15 jaar	5,9	7,3	8,3	9,0
N 12 t/m 15 jaar	639	412	351	312
16 en 17 jaar	12,7	15,6	15,6	18,4
N 16 en 17 jaar	308	173	205	141

In tabel 10 is het voorkomen van zelfgerapporteerde daders uitgesplitst naar herkomstgroep. Opvallend hieraan is dat autochtone, zelfgerapporteerde daders veel minder vaak terug te vinden zijn in de politieregistraties dan jongeren van niet-Nederlandse herkomst. Hierbij moet wel gezegd worden dat het aantal teruggevonden daders bij sommige herkomstgroepen erg laag is, speciaal ook wanneer uitgesplitst worden naar de verschillende type delicten. Ook tussen de verschillende herkomstgroepen vinden we behoorlijke verschillen. Zo komen zelfgerapporteerde daders van Marokkaanse herkomst het vaakst voor in de politieregistraties. Daarna komen jongeren van Turkse en Antilliaanse herkomst en dan jongeren van Surinaamse of andere herkomst. Dit beeld zien we zowel als we kijken naar het voorkomen in de BVH, als naar het voorkomen in het HKS. Wanneer we uitsplitsen naar het type delict dat jongeren zeggen te hebben gepleegd, dan zien we hetzelfde beeld als bij de uitsplitsingen naar geslacht en leeftijd: het hoogste percentage jongeren dat we terugvinden in de politieregistratie vinden we onder de zelfgerap-

porteerde daders van vernieling. Hier is alleen één uitzondering op, namelijk onder Turkse en Marokkaanse jongeren komen de zelfgerapporteerde vermogensdelinquenten het meeste voor in de BVH en het HKS.

Tabel 10 Voorkomen van zelfgerapporteerde daders in politieregistratie uitgesplitst naar herkomst

% daders in zelfrapportage dat ook als verdachte is terug te vinden in de BVH	Totaal	Geweld	Vermogen	Vernieling
NL	8,2	10,1	9,2	10,4
N NL	537	327	315	260
Turks	21,9	22,0	36,0	29,0
N Turks	64	41	25	31
Marokkaans	39,2	36,8	54,8	40,0
N Marokkaans	51	38	31	25
Surinaams	12,2	12,9	12,7	16,3
N Surinaams	90	62	55	49
Antilliaans	24,6	27,1	26,3	38,6
N Antilliaans	114	59	76	44
Overig	14,3	17,2	14,8	18,2
N Overig	91	58	54	44

% daders in zelfrapportage dat ook als verdachte is terug te vinden in het HKS	Totaal	Geweld	Vermogen	Vernieling
NL	3,5	4,9	5,1	5,8
N NL	537	327	315	260
Turks	17,2	19,5	36,0	25,8
N Turks	64	41	25	31
Marokkaans	29,4	28,9	38,7	36,0
N Marokkaans	51	38	31	25
Surinaams	6,7	8,1	5,5	8,2
N Surinaams	90	62	55	49
Antilliaans	16,7	20,3	19,7	27,3
N Antilliaans	114	59	76	44
Overig	7,7	8,6	11,1	13,6
N Overig	91	58	54	44

Uit onderzoek van Farrington et al. (1996) blijkt dat jongeren die op basis van zelfrapportage tot de zwaarste groep delinquenten gerekend worden vaker strafrechtelijk worden vervolgd. Een vergelijkbaar iets zijn we in dit onderzoek nagegaan. We hebben gekeken of we jongeren die op basis van de MZJ tot de zwaarste groep delinquenten worden gerekend ook vaker terugzien in de politieregistraties. De resultaten van deze exercitie staan weergegeven in de tabellen 11 en 12. In tabel 11 is een vergelijking in het voorkomen in de politieregistratie gemaakt tussen jongeren die aangeven in het afgelopen jaar één tot en met vijf delicten te hebben gepleegd en jongeren die aangeven zes of meer delicten te hebben gepleegd in de voorgaande twaalf maanden.¹³ Uit deze analyse blijkt dat jongeren die zes of meer delicten zeggen te hebben gepleegd vaker voorkomen als verdachte in de politieregistratie dan jongeren die 1-5 delicten zeggen te hebben gepleegd. Zo komt bijna een kwart (22%) van de jongeren die aangeeft zes of meer delicten te

¹³ We hebben gekozen voor een indeling naar één tot en met vijf gepleegde delicten en zes of meer gepleegde delicten om voldoende jongeren in elke categorie te hebben en omdat jongeren binnen deze categorieën het meest op elkaar lijken wat betreft het voorkomen in de politieregistraties.

hebben gepleegd voor als verdachte in de BVH tegenover één op de tien (10%) jongeren die zegt 1-5 delicten te hebben gepleegd. Als we kijken naar het voorkomen in het HKS, dan vinden we minder jongeren terug, maar ook hier zien we een behoorlijk verschil tussen de twee onderscheiden groepen jongeren: 15% van de jongeren die zes of meer delicten zeggen te hebben gepleegd komt voor in het HKS en maar 5% van de jongeren die 1-5 delicten zeggen te hebben gepleegd.

Tabel 11 Voorkomen van zelfgerapporteerde daders in politieregistratie uitgesplitst naar aantal gepleegde delicten

% daders in zelfrapportage dat ook als verdachte is terug te vinden in de BVH	Totaal
1-5 zelf gerapporteerde delicten	10,5
N 1-5 zelf gerapporteerde delicten	504
6 of meer zelf gerapporteerde delicten	22,0
N 6 of meer zelf gerapporteerde delicten	264

% daders in zelfrapportage dat ook als verdachte is terug te vinden in het HKS	Totaal
1-5 zelf gerapporteerde delicten	5,0
N 1-5 zelf gerapporteerde delicten	504
6 of meer zelf gerapporteerde delicten	15,2
N 6 of meer zelf gerapporteerde delicten	264

Naast een uitsplitsing naar het aantal gepleegde delicten hebben we ook een uitsplitsing gemaakt naar de ernst van het zelfgerapporteerde delictgedrag van jongeren. Hiervoor is gebruikgemaakt van een door Van der Laan en Blom (2006) geconstrueerde delinquentieschaal. Deze schaal houdt zowel rekening met de frequentie van gepleegde delicten als met de ernst van de gepleegde delicten (in termen van maximale strafdreiging). Uiteindelijk worden twee groepen onderscheiden: licht delinquenten en zwaar delinquenten.

Tabel 12 Voorkomen van zelfgerapporteerde daders in politieregistratie uitgesplitst naar delicternst

% daders in zelfrapportage dat ook als verdachte is terug te vinden in de BVH	Totaal
Licht delinquenten	10,1
N licht delinquenten	586
Zwaar delinquenten	28,6
N zwaar delinquenten	182

% daders in zelfrapportage dat ook als verdachte is terug te vinden in het HKS	Totaal
Licht delinquenten	4,9
N licht delinquenten	586
Zwaar delinquenten	19,8
N zwaar delinquenten	182

In tabel 12 staan de resultaten van de uitsplitsing naar delicternst wat betreft het voorkomen van zelfgerapporteerde daders in de politieregistratie. We zien dat zwaar delinquenten vaker voorkomen in zowel de BVH, als het HKS dan licht delinquenten. Van de zwaar delinquenten komt ruim 28% voor in de BVH en bijna 20% in het HKS. Van de licht delinquenten komt 10% voor in de BVH en 5% in het HKS. Deze resultaten lijken erg op de resultaten uit tabel waarbij uitgesplitst werd naar de frequentie van de gepleegde delicten, al zien we dat de zwaar delinquenten het meeste voorkomen in de politieregistraties. Onze resultaten komen dus overeen met de resultaten van het onderzoek van Farrington et al. (1996) dat de zwaarste groep zelfgerapporteerde daders het meeste voorkomen in officiële registraties. Opvallend is wel dat een aanzienlijk deel van de hoog frequente zelfgerapporteerde daders en van de zwaar delinquente daders die wel in de BVH staan, uiteindelijk niet in het HKS terug worden gevonden.

Tabel 13 Multivariate analyses voorkomen van zelfgerapporteerde daders in de BVH (N=947)

	Model 1 Exp(b)	Model 2 Exp(b)	Model 3 Exp(b)
Geslacht (meisjes=ref)	2,23*	1,97*	2,67*
Leeftijd (12 t/m 15 jaar=ref)	1,50*	1,45	1,44
Herkomst (aut=ref)			
Marokkaans	7,13*	7,48*	7,31*
Turks	3,30*	3,46*	3,47*
Surinaams	1,67	1,29	1,42
Antilliaans/Arubaans	4,04*	4,08*	4,10*
Overig	1,82	1,65	1,67
Ernst delictgedrag		1,07*	1,14*
Geslacht*delictgedrag			0,93*
Chi kwadraat	67,37	26,65	4,98
Df	7	1	1
Significantie	0,00	0,00	0,03
Nagelkerke pseudo R2	0,13	0,17	0,18

* $p < 0,05$

We hebben dus laten zien dat er verschillen bestaan tussen jongens en meisjes, tussen oudere en jongere adolescenten, tussen verschillende herkomstgroepen en tussen lichte en zware delinquenten wat betreft het voorkomen in de politieregistra-

ties van zelfgerapporteerde daders. De vraag is of deze verschillen ook gevonden worden wanneer de uitsplitsingen naar de verschillende kenmerken tegelijkertijd plaatsvinden. Hiervoor hebben we een aantal multivariate analyses uitgevoerd. In de eerste stap hebben we in deze analyses gekeken naar de samenhang van geslacht, leeftijd en herkomst met het voorkomen in de politiestatistiek (model 1). Vervolgens hebben we de ernst¹⁴ van het zelfgerapporteerde delictgedrag toegevoegd als onafhankelijke variabele (model 2). Dit omdat het de vraag is of de verschillen in het voorkomen in de politiestatistiek tussen de verschillende onderscheiden groepen verklaard kunnen worden door de ernst van het zelfgerapporteerde delictgedrag.¹⁵ Ten slotte zijn we nagegaan of de ernst van het zelfgerapporteerde delictgedrag een verschillend effect heeft op het voorkomen in de politiestatistiek voor de onderscheiden achtergrondkenmerken, geslacht, leeftijd en herkomst (door middel van het berekenen van interactietermen; model 3). De resultaten van deze multivariate analyses staan weergegeven in tabel 13 (voor het voorkomen van zelfgerapporteerde daders in de BVH) en 14 (het voorkomen van zelfgerapporteerde daders in het HKS).

Tabel 14 Multivariate analyses voorkomen van zelfgerapporteerde daders in het HKS (N=947)

	Model 1 Exp(b)	Model 2 Exp(b)	Model 3 Exp(b)
Geslacht (meisjes=ref)	2,73*	2,34*	2,58*
Leeftijd (12 t/m 15 jaar=ref)	2,47*	2,39*	2,51*
Herkomst (aut=ref)			
Marokkaans	11,22*	12,67*	13,59*
Turks	6,05*	6,67*	11,77*
Surinaams	2,19	1,43	5,65*
Antilliaans/Arubaans	6,42*	6,77*	10,66*
Overig	2,21	1,90	1,57
Ernst delictgedrag		1,09*	1,15*
Marokkaans*delictgedrag			1,03
Turks*delictgedrag			0,90
Surinaams*delictgedrag			0,85*
Antilliaans/Arubaans*delictgedrag			0,93
Overig*delictgedrag			1,01
Chi kwadraat	78,20	31,50	17,13
Df	7	1	5
Significantie	0,00	0,00	0,00
Nagelkerke R2	0,18	0,25	0,29

* p<0,05

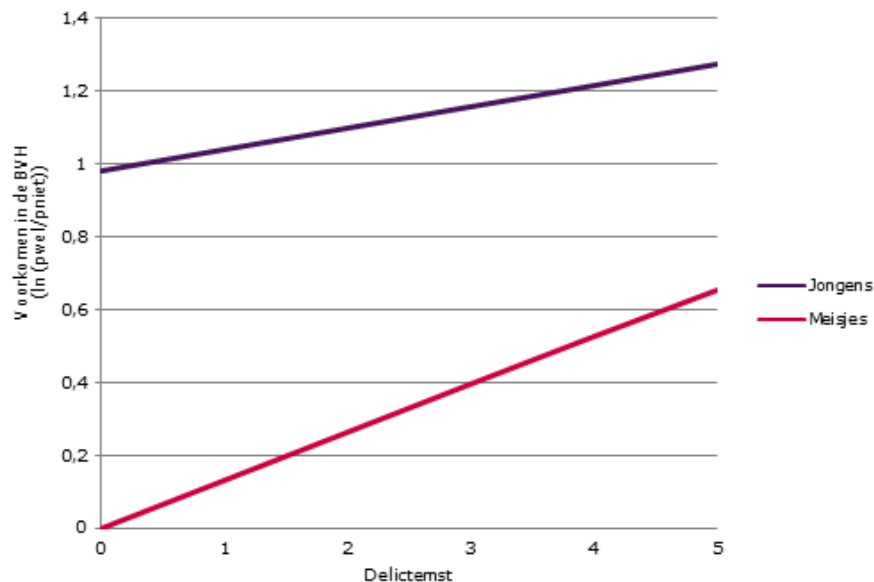
Net als in de bivariate analyses vinden we in de multivariate analyses dat onder zelfgerapporteerde daders de kans groter is dat jongens voorkomen in de politieregistratie dan meisjes, dat de kans groter is dat oudere adolescenten (16-17-jarigen) voorkomen in de politieregistratie dan jongere adolescenten (12- tot en

¹⁴ Wanneer we spreken over de ernstmaat, bedoelen we de delicternstmaat die geconstrueerd is op basis van de ernst en frequentie van zelfgerapporteerde delicten.

¹⁵ Stel dat we vinden dat onder de zelfgerapporteerde daders jongens vaker terugkomen in de politiestatistiek dan meisjes en dat dit verschil verdwijnt wanneer er rekening wordt gehouden met de ernst van het zelfgerapporteerde delictgedrag. Dan kan dit erop wijzen dat jongens vaker ernstig delictgedrag vertonen dan meisjes en om die reden eerder worden opgepakt door de politie.

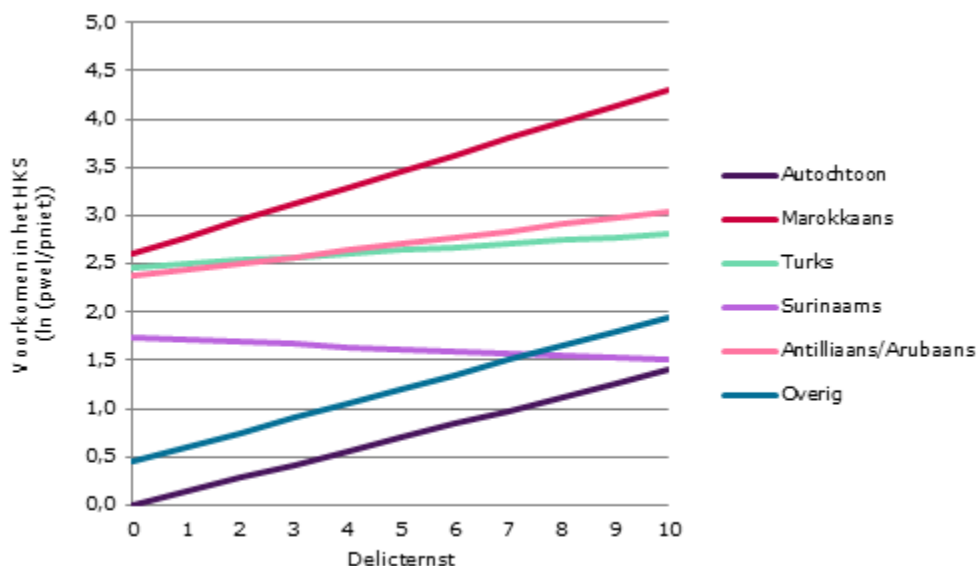
met 15-jarigen) en dat de kans kleiner is dat jongeren van Nederlandse herkomst voorkomen in de politieregistraties dan jongeren van Marokkaanse, Turkse of Antilliaanse/Arubaanse herkomst. Deze verschillen zijn groter wanneer gekeken wordt in het HKS dan wanneer er gekeken wordt naar het voorkomen in de BVH. Ook vinden we dat naarmate het zelfgerapporteerde daderschap ernstiger is, de kans groter wordt dat jongeren voorkomen in de politieregistratie (model 2). Het toevoegen van delicternst verklaart voor een klein deel de verschillen tussen jongens en meisjes en tussen oudere en jongere adolescenten. Dit valt af te lezen in de tabel, doordat de effecten van geslacht en leeftijd iets kleiner worden wanneer ook de delicternst wordt toegevoegd aan de analyse. Bij het voorkomen in de BVH wordt het effect van leeftijd niet alleen kleiner, maar is het ook niet meer significant. Dit is niet het geval bij de analyses voor wat betreft het voorkomen in het HKS. Als laatste hebben we gekeken of het effect van delicternst verschilt tussen de onderscheiden achtergrondkenmerken door interactietermen toe te voegen (model 3). Hierbij zien we verschillen tussen de analyses met betrekking op het voorkomen in de BVH en de analyses met betrekking op het voorkomen in het HKS. Bij het voorkomen in de BVH vinden we dat het effect van delicternst zwakker is voor jongens dan voor meisjes.¹⁶ Dit betekent dat naarmate het zelfgerapporteerde delictgedrag ernstiger is, de verschillen in de kans dat jongens en meisjes voorkomen in de BVH kleiner worden (zie figuur 1 voor een weergave van dit effect). Bij het voorkomen in het HKS vinden we een significant interactie-effect tussen delicternst en herkomst, maar deze interactie is alleen significant voor jongeren van Surinaamse herkomst. De verschillen in de kans wat betreft het voorkomen in het HKS tussen jongeren van Surinaamse herkomst en autochtone jongeren worden kleiner, naarmate het gerapporteerde delictgedrag ernstiger is (zie figuur 2 voor een weergave van dit effect).

Figuur 1 Interactie-effect delicternst*geslacht voorkomen in de BVH

¹⁶ Om te kijken voor welke achtergrondkenmerken delicternst een verschillend effect laat zien, hebben we de interactie tussen delicternst en elk van de drie achtergrondkenmerken afzonderlijk toegevoegd aan de analyse. Alleen het toevoegen van de interactie tussen geslacht en leeftijd bij de analyses met betrekking tot het voorkomen in de BVH en de interactie tussen delicternst en herkomst bij de analyses met betrekking tot het voorkomen in het HKS leidden tot een significante verbetering van het model.

Figuur 2 Interactie-effect delicternst*herkomst voorkomen in het HKS

4.2 Voorkomen van typen zelf gerapporteerde criminaliteit in politieregistraties

Een goede manier om te kijken in hoeverre zelfrapportage een aanvulling is op cijfers uit officiële registraties is door te kijken in welke mate daders van specifieke delicten teruggevonden worden in officiële registraties. In dit onderzoek hebben we dat ook gedaan door voor alle delicten waarnaar gevraagd is in de MZJ te kijken in welke mate jongeren die aangaven een delict te hebben gepleegd terugkomen in de politieregistraties. We kijken dan naar het voorkomen in de politieregistratie in het algemeen. Het is niet mogelijk om na te gaan of de jongeren voor het gerapporteerde delict terug te vinden zijn in de politieregistratie. De resultaten hiervan staan weergegeven in tabel 15. Hierbij hebben we de verschillende delicten geordend naar het type delict waaronder ze vallen (vernietiging, vermogen, geweld, wapens, drugs) en naar de mate waarin jongeren teruggevonden worden in de BVH en het HKS en tevens hebben we per type delict gekeken of ze voor eenzelfde type delict teruggevonden worden in de politieregistraties.

Wat gelijk opvalt aan tabel 15, is dat jongeren die aangeven minder vaak voorkomende delicten te hebben gepleegd ook het meest teruggevonden worden in de BVH en het HKS. Dit geldt voor alle typen delicten. Over het algemeen zijn de delicten waarvan relatief minder jongeren aangeven ze te hebben gepleegd de wat zwaardere delicten. Dit betekent ook dat daders van de meeste gerapporteerde delicten het minste terugkomen in de politieregistraties. Dit onderschrijft de stelling van Junger-Tas et al. (1992) dat lichtere delicten minder vaak onder de aandacht van de politie komen dan zwaardere delicten. In die zin komen deze resultaten overeen met de doelstelling van de MZJ om een aanvulling te bieden aan cijfers uit officiële registraties. Verder valt op dat jongeren behoorlijk vaak voor een ander type delict in de politieregistratie voorkomen dan dat er gepleegd is. Zo valt bijvoorbeeld op dat van de jongeren die zegt een voertuig te hebben beschadigd 38% voorkomt in de BVH, maar dat maar 18% voorkomt in de BVH vanwege vernietiging.

Tabel 15 Voorkomen in politieregistratie van zelfgerapporteerde daders per delict uit de MZJ

	Per zg delict % daders dat voorkomt in politieregistratie				N
	BVH		HKS		
	Totaal	Vernieling	Totaal	Vernieling	
Vernieling en openbare orde					
Voertuig beschadigd	37,5	18,1	27,8	11,1	72
Woning beschadigd	31,7	18,3	28,3	13,3	60
Bus, tram, metro of trein vernield	25,0	11,1	16,7	8,3	36
Iets anders beschadigd	20,9	8,2	14,3	6,1	196
Muren, trams, bussen beklad	16,0	4,8	11,5	3,8	312
Vermogensdelicten	Totaal	Vermogen	Totaal	Vermogen	
Winkeldiefstal + € 10	51,2	46,3	31,7	17,1	41
Fiets/scooter gestolen	43,5	33,9	38,7	16,1	62
Helingverkopen	38,6	28,6	27,1	10,0	70
Ergens hebt ingebroken	37,0	29,6	40,7	14,8	27
Iets van buitenkant auto gestolen	36,4	18,2	27,3	0	11
Helingkopen	25,3	15,3	18,0	5,3	150
Winkeldiefstal - € 10	24,4	18,7	16,3	6,7	209
Prijsje verwisseld	14,1	10,1	8,1	3,0	99
Iets op school\werk gepikt	12,0	7,7	8,1	2,8	284
Iets uit auto gestolen	-	-	-	-	-
Agressie en geweld	Totaal	Geweld	Totaal	Geweld	
Zakken gerold	36,0	16,0	32,0	8,0	25
Iemand met wapen verwond	25,0	8,3	20,8	8,3	24
Iemand geslagen, persoon gewond	22,1	8,6	15,8	3,6	222
Bedreigd met de bedoeling bang te maken	21,1	9,3	14,2	3,3	246
Iemand geslagen, persoon niet gewond	13,8	3,8	8,3	1,2	421
Onvrijwillige seks	-	-	-	-	-
Geweld gebruikt om stelen	-	-	-	-	-
Op straat bedreigd om te stelen	-	-	-	-	-
Wapenbezit					
Wapen bij uitgaan	22,2		18,5		81
Drugsdelicten					
Softdrugs verhandeld	29,3		24,1		58
Harddrugs verhandeld	-		-		-
Partydrugs verhandeld	-		-		-

- Delicten waarbij minder dan 10 jongeren hebben aangegeven dat ze dit delict ooit hebben gepleegd worden niet uitgesplitst naar voorkomen in de BVH of het HKS.

4.3 Kenmerken van zelf gerapporteerde daders die we niet terug vinden in politieregistratie

Om te kijken of er verschillen bestaan in het risicoprofiel van zelfgerapporteerde daders die wel en zelfgerapporteerde daders die niet in de politieregistraties voorkomen, hebben we logistische regressieanalyses uitgevoerd. De afhankelijke variabele bij deze analyses is het wel (1) of niet (0) voorkomen in het HKS of de BVH van zelfgerapporteerde daders. De onafhankelijke variabelen die we hebben meegeenomen zijn gebaseerd op het risicofactorenmodel (Loeber et al., 2008; Van der Laan & Blom, 2006). Het idee achter dit model is dat kenmerken van verschillende leef-

gebieden van een jongere van invloed kunnen zijn op delinquent gedrag. Hierbij gaat het om individuele kenmerken, zoals probleemgedrag en vrijetijdsbesteding, kenmerken van ouders, zoals de omgang met ouders en de wijze van opvoeding, kenmerken van vrienden en schoolkenmerken. Op al deze gebieden is informatie verzameld bij de jongeren in de MZJ. In paragraaf 2.3 staat een overzicht van de kenmerken die we hebben meegenomen en een beschrijving van de wijze waarop deze geoperationaliseerd zijn.

De resultaten van de logistische regressieanalyses staan weergegeven in tabel 16. In de analyse is eerst bivariaat gekeken welke kenmerken samengaan met het voorkomen in de politieregistraties. Aangezien alle kenmerken, behalve de sociale wenselijkheidsschaal, een significante samenhang lieten zien met het voorkomen in de politieregistraties, is vervolgens per blok (individuele kenmerken, gezinskenmerken, schoolkenmerken, kenmerken vrienden) gekeken welke kenmerken nog een samenhang vertonen met het voorkomen in de politieregistraties wanneer alle kenmerken binnen een bepaald domein tegelijkertijd worden opgenomen in de analyse. Hiervoor is gekozen, omdat de kenmerken binnen de verschillende domeinen een samenhang laten zien. Deze stap resulteerde in een behoorlijke afname van het aantal kenmerken dat een significante samenhang lieten zien. Ten slotte zijn al deze significante kenmerken van de verschillende domeinen samen in een model gestopt, waarbij gecontroleerd is voor geslacht, leeftijd, herkomst en ernst van het zelfgerapporteerde ouderschap. De uitkomsten van deze analyses zullen we hier bespreken.

Als eerste bespreken we de gevonden effecten van de controlevariabelen. Zoals we ook in tabel 8 zagen, hebben meisjes die aangeven delicten te hebben gepleegd een kleinere kans om teruggevonden te worden in de politiestatistiek dan jongens. Hetzelfde geldt voor jongere adolescenten in vergelijking met oudere adolescenten, wanneer we kijken naar het voorkomen in het HKS. We vinden geen significante verschillen tussen de twee onderscheiden leeftijdsgroepen wanneer we kijken naar het voorkomen in de BVH van zelfgerapporteerde ouders. Verder zien we dat jongeren van Marokkaanse, Turkse of Antilliaanse herkomst die aangeven delicten te hebben gepleegd een grotere kans hebben om teruggevonden te worden in de politiestatistiek dan jongeren van Nederlandse komaf die zeggen delicten te hebben gepleegd. Dit komt overeen met de resultaten in tabel 10. Het is dus niet zo dat deze verschillen verdwijnen wanneer gecontroleerd wordt voor risico- en beschermende kenmerken. Wat betreft de verschillen tussen jongens en meisjes, tussen oudere en jongere adolescenten en tussen verschillende herkomstgroepen is het nog opvallend dat deze verschillen groter zijn voor wat betreft het voorkomen in het HKS dan wat betreft het voorkomen in de BVH. Ten slotte vinden we een significante samenhang tussen de ernst van het zelfgerapporteerde delictgedrag en het voorkomen in de politieregistraties: naarmate jongeren ernstiger delictgedrag rapporteren, is de kans groter dat ze terug te vinden zijn als verdachte in de BVH en het HKS.

Wat betreft de risico- en beschermende kenmerken in de analyse vinden we onder controle van de achtergrondkenmerken en delicternst, maar enkele significante samenhangen met het voorkomen in de politieregistraties. Met betrekking tot het voorkomen in de BVH zien we dat zelfgerapporteerde ouders die aangeven vaak in het weekend rond te hangen zonder toezicht een grotere kans hebben om als verdachte in de BVH te zijn geregistreerd dan jongeren die dit minder doen. Verder vinden we dat naarmate zelfgerapporteerde ouders hun ouders meer informeren naar hun gedrag ze een kleinere kans hebben om te zijn geregistreerd als verdachte in de BVH. Wat betreft het voorkomen in het HKS zien we dat naarmate zelfgerapporteerde ouders aangeven meer delinquente vrienden te hebben, ze een grotere kans hebben om als aangehouden verdachte te zijn geregistreerd in het HKS. Daar-

naast zien we dat naarmate zelfgerapporteerde daders meer emotioneel gesteund worden door hun ouders, ze een kleinere kans hebben op voorkomen in het HKS ondanks dat ze aangeven delicten te hebben gepleegd.

Op basis van deze resultaten lijkt het erop dat onder zelfgerapporteerde daders jongeren met duidelijke risicokenmerken (delinquente vrienden, rondhangen op straat) vaker terug te vinden zijn in de politieregistraties dan jongeren met minder duidelijke risicokenmerken. Dit lijkt erop te wijzen dat vooral de usual suspects (jongeren die met (delinquente) vrienden rondhangen op straat) in contact komen met de politie. Ook zien we dat zelfgerapporteerde daders van Marokkaanse, Turkse en Antilliaanse herkomst vaker terug te vinden zijn in de politieregistraties dan autochtone jongeren en jongens vaker dan meisjes.

Tabel 16 Resultaten logistische regressieanalyses van het wel of niet voorkomen in de politieregistratie van zelfgerapporteerde daders (N_{BVH}=908; N_{HKS}=905)

Onafhankelijke variabelen	BVH			HKS		
	Biv. Analyse Exp(B)	Analyse per blok Exp(B)	Multi-variaat Exp(B)	Biv. Analyse Exp(B)	Analyse per blok Exp(B)	Multi-variaat Exp(B)
Individueel domein						
SDQ probleemgedrag	1,038**			1,054**		
SDQ pro sociaal gedrag	0,902**			0,935		
Vrijtijdsbesteding week	1,312***			1,561**		
Vrijtijdsbesteding weekend	1,705*	1,655*	1,461***	1,731**	1,675**	1,324
Houding tov criminaliteit	1,613*	1,551**	1,061	1,752*	1,701**	0,875
Sociaal wenselijkheidschaal	1,598			1,677		
Gezinsdomein						
Emotionele steun van ouders	0,913*			0,886*	0,916*	0,899*
Disciplineren door ouders	1,074**			1,071***		
Monitoring door ouders	0,802*			0,770*	0,863**	1,002
Openheid naar ouders	0,894*	0,933**	0,989	0,872*		
Controle door ouders	0,948**			0,912*		
Informeren door ouders naar gedrag	0,871*	0,889*	0,894*	0,875*		
Vriendendomein						
Delictgedrag vrienden	2,996*		1,441	4,739*		2,381***
Schooldomein						
Tevredenheid met school	0,747*	0,747*	0,899	0,686*	0,686*	0,889
Schoolprestaties	0,766**			0,838		
Controle						
Geslacht (meisjes=ref)			1,508***			2,044**
Leeftijd (12 t/m 15 jaar=ref)			1,336			1,865**
Herkomst (aut.=ref)						
Marokkaans			7,020*			13,230*
Turks			3,339*			7,020*
Surinaams			1,174			1,388
Antilliaans			3,908*			7,769*
Overig			1,787			2,051
Ernst delictgedrag			1,054*			1,062*

*p<0,01; **p<0,05; ***p<0,10

5 Voorkomen van door de politie geregistreerde verdachten in zelfrapportage

In het voorgaande hoofdstuk hebben we gekeken in welke mate zelfgerapporteerde daders terug te vinden zijn als verdachte in de politieregistraties. We hebben gezien dat dit maar relatief weinig voorkomt. Voor een belangrijk deel is dit te verklaren doordat niet alle delicten door de politie worden gesignaleerd. Daarnaast wordt in de MZJ ook gevraagd naar minder ernstige delicten waarbij niet altijd melding wordt gemaakt bij de politie. In dit hoofdstuk beschrijven we in welke mate bij de politie bekende verdachten in de MZJ aangeven delicten te hebben gepleegd. Hiervoor maken we gebruik van de gegevens van de jongeren die hebben deelgenomen aan de MZJ, toestemming hebben gegeven voor koppeling van hun gegevens aan de politieregistraties en die voorkomen als aangehouden verdachte in de BVH (N=174), als aangehouden verdachte in het HKS (N=103) of als dader in de Halt-registratie (N=133) (zie figuur 1). Eén van de onderzoeksvragen was om na te gaan of er verschillen in risicoprofiel bestaan tussen jongeren die in de politieregistraties voorkomen en zelf aangeven delicten te hebben gepleegd en jongeren die voorkomen in de politieregistraties en die niet aangeven een delict te hebben gepleegd. Gezien de kleine aantallen jongeren die voorkomen in de politieregistraties is het niet mogelijk een betrouwbaar antwoord op deze vraag te geven. In tabel 17 staat per bron (de BVH, het HKS en bij Halt) aangegeven hoeveel jongeren die als verdachte bij de politie bekend zijn, aangeven een delict te hebben gepleegd. Hieruit blijkt dat zo'n 75% van de jongeren die in de BVH of het HKS als verdachte staat geregistreerd, zelf aangeeft een delict te hebben gepleegd. Jongeren die bij Halt bekend zijn, geven beduidend minder vaak aan een delict te hebben gepleegd; 65% van de bij Halt bekende jongeren zegt een delict te hebben gepleegd. Een reden hiervoor kan zijn dat in de MZJ vooral naar misdrijven is gevraagd. Als we de jongeren selecteren die naar Halt verwezen zijn vanwege een misdrijf, dan zien we dat 70% van deze jongeren delicten rapporteren in de MZJ.

Tabel 17 Voorkomen verdachten als zelfgerapporteerde dader

	BVH	HKS	Halt	Halt misdrijf
Percentage in politiedata geregistreerde verdachten dat aangeeft zelf ooit dader te zijn geweest	74,7	74,8	65,4	70,3
Percentage in politiedata geregistreerde verdachten dat niet aangeeft zelf ooit dader te zijn geweest	25,3	25,2	34,6	29,7
Totale aantal in politiedata teruggevonden verdachten	174	103	133	74

5.1 Voorkomen verdachten als zelfgerapporteerde dader, uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en herkomst

In de tabellen 18, 19 en 20 staan de resultaten weergegeven van het uitsplitsen van het voorkomen van bij de politie bekende verdachten als zelfgerapporteerde daders naar geslacht, leeftijd en herkomst. In tabel 18 staat de uitsplitsing naar geslacht. Er blijken weinig verschillen te bestaan tussen jongens en meisjes voor wat betreft het voorkomen als zelfgerapporteerde dader van verdachten. Rond de drie kwart van de jongens en meisjes die als verdachte voorkomen in de politieregistraties geven aan delicten te hebben gepleegd. Alleen bij jongeren die bekend zijn bij Halt

zien we een duidelijk verschil tussen jongens en meisjes. Jongens die bekend zijn bij Halt rapporteren minder vaak delinquent gedrag dan meisjes (63% versus 72%) en dit verschil is zelfs groter wanneer alleen gekeken wordt naar jongeren die voor een misdrijf bij Halt terecht zijn gekomen (64% versus 83%).

Tabel 18 Voorkomen verdachten als zelfgerapporteerde dader, uitgesplitst naar geslacht

% verdachten dat ook als zg dader is terug te vinden	BVH	HKS	Halt	Halt misdrijf
Jongens	74,2	74,0	62,9	64,0
N jongens	124	77	97	50
Meisjes	76,0	76,9	72,2	83,3
N meisjes	50	26	36	24

Ook bij de uitsplitsing naar leeftijd zien we geen grote verschillen tussen de onderscheiden groepen, al is hier wel sprake van enige verschillen (zie tabel 19). Zo zien we dat 80% van de 16- en 17-jarige HKS-verdachten aangeven delicten te hebben gepleegd tegenover 70% van de 12- tot en met 15-jarige HKS-verdachten. Onder de verdachten die voorkomen als zelfgerapporteerde dader is het verschil wat kleiner: 77% van de 16- en 17-jarigen rapporteert delicten en 74% van de 12- tot en met 15-jarigen. Het grootste verschil is weer te vinden bij de jongeren die bekend zijn bij Halt. Van deze groep geeft 61% van de 12- tot en met 15-jarigen aan delicten te hebben gepleegd en 72% van de 16- en 17-jarigen. Dit verschil is echter wat kleiner als alleen naar de Halt-misdrijven gekeken wordt: 68% versus 74%.

Tabel 19 Voorkomen verdachten als zelfgerapporteerde dader, uitgesplitst naar leeftijd

% verdachten dat ook als zg dader is terug te vinden	BVH	HKS	Halt	Halt misdrijf
12 t/m 15 jaar	73,6	70,4	61,4	68,1
N 12 t/m 15 jaar	106	54	83	47
16 en 17 jaar	76,5	79,6	72,0	74,1
N 16 en 17 jaar	68	49	50	27

Als we kijken naar de uitsplitsing naar herkomstgroep in tabel 20, dan vallen de grote verschillen tussen autochtonen en allochtonen¹⁷ direct op. Daar waar 86% van de jongeren van Nederlandse komaf die als verdachte bij de politie (de BVH of het HKS) bekend zijn aangeeft delicten te hebben gepleegd, ligt dit bij jongeren van niet-Nederlandse komaf rond de 70%. Ook onder jongeren die voorkomen in de Halt-registraties, zien we grote verschillen tussen autochtone en allochtone jongeren wat betreft het rapporteren van delinquent gedrag in de MZJ.

¹⁷ We maken voor deze analyses onderscheid tussen autochtonen en allochtonen. Het verder uitsplitsen naar specifieke herkomstgroepen is niet goed mogelijk vanwege de kleine aantallen jongeren die deelnemen aan de MZJ en die voorkomen als verdachte in de politiecijfers.

Tabel 20 Voorkomen verdachten als zelfgerapporteerde dader, uitgesplitst naar herkomst

% verdachten dat ook als zg dader is terug te vinden	BVH	HKS	Halt	Halt misdrijf
NL	86,3	86,4	75,6	84,6
N NL	51	22	45	26
Allochtoon	69,9	71,6	60,2	62,5
N allochtoon	123	81	88	48

Echter, gezien de kleine aantallen die voorkomen onder de onderscheiden groepen bij de bivariate analyses, is het de vraag of de gevonden verschillen overeind blijven als we ze multivariaat toetsen. Daarom hebben we een analyse uitgevoerd onder jongeren die geregistreerd staan in de BVH, het HKS en bij Halt naar het rapporteren van delicten in de MZJ, waarin we controleren voor geslacht, leeftijd en herkomst. De resultaten van deze analyse staan in tabel 21. Hieruit blijkt dat er onder door de politie verdachte jongeren geen verschillen bestaan tussen jongens en meisjes, tussen oudere en jongere adolescenten en tussen verschillende herkomstgroepen wat betreft het voorkomen als zelfgerapporteerde dader. Dit valt te concluderen uit de niet significante modelfit. Het toevoegen van geslacht, leeftijd en herkomst aan de analyse leidt niet tot een verbetering van het model ten opzichte van de analyse waarin alleen een constante wordt geschat.

Tabel 21 Voorkomen van verdachte jongeren als zelfgerapporteerde daders

	BVH N=174 Exp(b)	HKS N=103 Exp(b)	Halt N=133 Exp(b)
Geslacht (meisjes=ref.)	0,83	0,82	0,61
Leeftijd (12 t/m 15 jaar=ref)	1,20	1,57	1,59
Herkomst (aut.=ref)	0,36**	0,40	0,46***
-2 log likelihood	190,76	113,06	165,39
Chi kwadraat	6,03	3,33	6,14
Df	3	3	3
Significantie	0,11	0,34	0,11

*p<0,01; **p<0,05; ***p<0,10

6 Conclusie en discussie

In dit onderzoek zijn we nagegaan in hoeverre zelfrapportage van delinquent gedrag gemeten met de Monitor Zelfgerapporteerde Jeugdcriminaliteit (MZJ) een aanvulling geeft op jeugdcriminaliteit gemeten met politieregistraties. Hiervoor hebben we ten eerste gekeken naar het deelnemen van delinquente jongeren aan de MZJ door na te gaan hoe representatief de onderzoeksgroep in de MZJ is voor wat betreft het voorkomen in de politieregistraties. Vervolgens hebben we meer inzicht willen krijgen in de overeenkomsten en verschillen tussen zelfgerapporteerde daders en door de politie geregistreerde verdachten. Zelfrapportage van criminaliteit en politieregistraties van criminaliteit onder jongeren signaleren beiden maar een deel van de jeugdcriminaliteit. Volgens de literatuur zouden beide bronnen elkaar vooral aanvullen. Zelfrapportage richt zich vooral op lichtere vormen van criminaliteit, terwijl politieregistraties vooral geschikt zijn voor de meer ernstige delicten. De algemene gedachte is dat de bronnen tezamen een completer beeld van de jeugdcriminaliteit geven.

Om deze ideeën te toetsen, hebben we in dit onderzoek de volgende onderzoeksvragen willen beantwoorden.

- 1 Verschillen de non-respons- en responsgroep van de MZJ-2010 in de mate waarin ze als verdachte in de politieregistratie voorkomen? Bestaan er verschillen naar achtergrondkenmerken?*
- 2 In welke mate komen zelf gerapporteerde daders van criminaliteit ook voor in de verdachtenregistraties van de politie? Zijn er verschillen naar demografische achtergrondkenmerken (sekse, leeftijd, herkomstgroep)?*
- 3 In hoeverre worden zelf gerapporteerde veelplegers of ernstig delinquente jongeren geregistreerd als verdachten in de politieregistraties?*
- 4 Welke typen zelf gerapporteerde criminaliteit komen vaker voor in politieregistraties?*
- 5 In hoeverre bestaan er verschillen in risicoprofiel tussen zelf gerapporteerde daders die voorkomen in de politieregistratie en zelf gerapporteerde daders die niet voorkomen in de politieregistratie?*
- 6 In welke mate komen jongeren in de MZJ-2010 wel voor als verdachte in de politieregistratie, maar melden ze geen delicten in de zelfrapportage? Zijn er verschillen naar achtergrondkenmerken (geslacht, leeftijd en herkomstgroep)?*
- 7 In hoeverre bestaan er verschillen in risicoprofiel tussen van een misdrijf verdachte jongeren die zelf aangeven delicten te hebben gepleegd en van een misdrijf verdachte jongeren die niet aangeven delicten te hebben gepleegd?*

Voor de beantwoording van de onderzoeksvragen hebben we gebruikgemaakt van de 2010 meting van de MZJ. De MZJ is een landelijk representatieve steekproef van jongeren in de leeftijd 10 tot en met 17 jaar, het huidige onderzoek betreft 12- tot en met 17-jarigen. Voor het beantwoorden van de eerste onderzoeksvraag is de groep jongeren die heeft deelgenomen aan de MZJ en die toestemming heeft gegeven voor koppeling van hun gegevens aan de politieregistraties vergeleken met de groep jongeren die wel zijn benaderd om deel te nemen aan de MZJ, maar dit niet hebben gedaan. De vergelijking van deze groepen had betrekking op het voorkomen als geregistreerde of aangehouden verdachte en het voorkomen als dader bij Halt. Voor de onderzoeksvragen 2 tot en met 5 hebben we alleen die jongeren

geselecteerd die hebben deelgenomen aan de MZJ, toestemming hebben gegeven voor koppeling van hun gegevens aan de politieregistraties en in de MZJ hebben aangegeven ooit een delict te hebben gepleegd. Voor de onderzoeksvragen 6 en 7 ten slotte zijn alleen de jongeren geselecteerd die hebben deelgenomen aan de MZJ, toestemming hebben gegeven voor koppeling van hun gegevens aan de politieregistraties en voorkomen als geregistreerde of aangehouden verdachte in de politieregistraties of als dader bij Halt.

6.1 Belangrijkste bevindingen

In deze paragraaf bespreken we de belangrijkste bevindingen van ons onderzoek. Hiervoor onderscheiden we de verschillende bevindingen in het licht van de gestelde onderzoeksvragen. Vervolgens gaan we per bevinding in op de betekenis hiervan in relatie tot eerder onderzoek.

Ondervertegenwoordiging in zelfrapportage van jongeren die met de politie in aanraking zijn gekomen

We vinden in de responsgroep van de MZJ-2010 een onderrepresentatie van jongeren die met de politie in aanraking zijn gekomen. Gebleken is dat in de responsgroep relatief minder jongeren zijn geregistreerd of aangehouden als verdachte bij de politie dan in de non-responsgroep. Wat betreft de Haltcontacten zien we geen verschillen tussen de non-respons en responsgroep. De ondervertegenwoordiging van verdachten in de responsgroep is niet afhankelijk van leeftijd, geslacht en herkomst. Het is aan te bevelen met deze ondervertegenwoordiging van bij de politie verdachte jongeren in de MZJ rekening te houden in toekomstige metingen van de MZJ in de steekproeftrekking of bij het wegen van de onderzoeksgroep naar een representatieve weergave van jongeren in Nederland.

Zelfrapportage van delinquent gedrag is een aanvulling op politieregistraties, want.....

- Slechts een klein deel van de zelfgerapporteerde daders vinden we terug in de politieregistraties (8-14%). Het gaat hierbij vooral om jongeren die aangeven ernstigere delicten te hebben gepleegd. Deze bevinding onderschrijft de doelstelling van zelfrapportage onderzoek als aanvulling op politiestatistiek (Junger-Tas et al., 1992). Met name van de daders van minder ernstige delicten is de politie (om verschillende redenen) vaak niet op de hoogte. De bevinding is ook in lijn met slachtofferonderzoek bijvoorbeeld onder winkeliers waaruit blijkt dat maar van een klein deel van de winkeldiefstallen aangifte wordt gedaan bij de politie (zie de Monitor Criminaliteit en Bedrijfsleven, 2011). De matige overeenstemming tussen zelfgerapporteerde politiecontacten en de geregistreerde politiecontacten zien we ook terug in eerder onderzoek (Van Batenburg-Eddes et al., 2012). Zij vinden dat een aanzienlijk deel van de jongeren die zegt te zijn gehoord door de politie niet in de politieregistraties blijkt voor te komen. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat daar waar jongeren al snel denken dat ze bij een politiecontact verhoord worden, de politie dit ziet als een waarschuwing en het contact niet registreert. Het aandeel zelfgerapporteerde daders dat wordt gesignaleerd in de politieregistraties verschilt wanneer uitgesplitst wordt naar verschillende achtergrondkenmerken. Zo is het aandeel zelfgerapporteerde daders dat wordt gesignaleerd in de politieregistraties hoger onder jongens en oudere adolescenten dan onder meisjes en jongere adolescenten. Ook is het aandeel zelfgerapporteerde daders dat wordt gesignaleerd in de politieregistraties hoger onder allochtone groepen

(met name Marokkaanse, Turkse en Antilliaanse/Arubaanse jongeren) dan onder autochtone jongeren. Dit kan komen doordat het gaat om de zogenoemde *crime prone* groepen, de groepen die we in beide registraties relatief vaker tegenkomen. Dit lijkt dus vooral iets te zeggen over de mate van overeenstemming tussen de bronnen. Ze wijzen op die vlakken dus eenzelfde kant op. Overigens dient hierbij wel in acht te worden genomen dat het gaat om relatief kleine aantallen (vooral bij de verschillende herkomstgroepen). Toekomstig onderzoek zal moeten uitwijzen hoe valide deze bevinding is. De vraag is of eenzelfde beeld gevonden wordt wanneer door een hogere en minder selectieve respons meer jongeren in het onderzoek betrokken kunnen worden.

- We vinden vooral jongeren die ernstig delinquent gedrag zeggen te plegen en jongeren met een ernstiger risicoprofiel terug in de politieregistraties. Naarmate jongeren meerdere en/of ernstiger delicten zeggen te plegen en daardoor behoren tot de groep zwaar delinquenten komen ze ook vaker voor in de politieregistraties. Deze constatering is in overeenstemming met bevindingen van Farrington et al (1996) dat hoog frequente daders en daders die behoren tot de zwaarste groep zelfgerapporteerde daders ook vaker voorkomen in officiële registraties. Dit wijst erop dat deze groepen daders ook relatief vaker bij de politie op het vizier staan dan de minder frequent plegers van een delict en jongeren die behoren tot een categorie licht delinquenten.

De samenhang tussen de ernst van het zelfgerapporteerde delictgedrag en het voorkomen als geregistreerde verdachte bij de politie is sterker voor meisjes dan voor jongens. Dit is in overeenstemming met onderzoek naar meisjes waarin wordt gevonden dat vooral de ernstig delinquente meisjes een grotere kans hebben om als verdachte met de politie in aanraking te komen (Slotboom et al., 2011). Opvallend is wel dat dit sterkere verband niet wordt gevonden voor wat betreft het voorkomen als aangehouden verdachte. Een mogelijke verklaring daarvoor is dat meisjes met ernstig probleemgedrag al in een vroeg stadium uit de justitiële keten worden gevestigd en een civiel traject ingaan.

Een gerelateerde bevinding is dat de verschillen tussen jongere en oudere adolescenten en tussen jongeren van Nederlandse herkomst en jongeren van Marokkaanse, Turkse of Antilliaanse/Arubaanse herkomst wat betreft het voorkomen in de politieregistraties groter zijn wanneer gekeken wordt in het HKS dan wanneer er gekeken wordt naar het voorkomen in de BVH. Dit kan erop wijzen dat uit de BVH, dat een grotere vergaarbak is van verdachten dan het HKS,¹⁸ nog een selectie wordt gemaakt van de jongeren die uiteindelijk verder de strafrechtketen in gaan.

Verder hebben we verschillen gevonden in de risicoprofielen van zelfgerapporteerde daders die wel en die niet in de politieregistraties voorkomen. Het blijkt dat onder de zelfgerapporteerde daders jongeren met specifieke demografische kenmerken (jongens, jongeren van Marokkaanse, Antilliaanse of Turkse herkomst) en jongeren met duidelijke risicoprofielen (delinquente vrienden, rondhangen op straat) vaker voorkomen als geregistreerde of aangehouden verdachte bij de politie. Het lijkt hier te gaan om risicogroepen die door hun gedrag al in het vizier van de politie zijn, zogenoemde *crime prone* groepen.

¹⁸ In de BVH worden alle jongeren geregistreerd die met de politie te maken krijgen als verdachte van een delict; ook degenen die in een later stadium van het politieonderzoek uit beeld verdwijnen, omdat ze niets met de zaak van doen hebben. In het HKS gaat het om zaken waarbij de politie voldoende vermoeden heeft dat ze besluiten de zaak door te sturen naar het OM.

Meeste verdachten komen voor als zelfgerapporteerde dader

Van de minderjarigen die als verdachte bij de politie zijn geregistreerd zegt het merendeel ook wel eens dader te zijn geweest van een strafbaar feit. Onder de jongeren die naar Halt zijn doorverwezen is dit aandeel lager (65%) dan onder jongeren die in de BVH of het HKS staan geregistreerd (75%). Dat betekent ook dat een kwart van de jongeren die voorkomt bij als verdachte bij de politie niet aangeeft delicten te hebben gepleegd. De vraag is hoe dit komt. Hebben ze delicten gepleegd waar niet naar gevraagd wordt in de MZJ of verzwijgen ze dat ze een delict hebben gepleegd? Vervolgonderzoek is nodig om een antwoord te krijgen op deze vragen.

We zien onder de daders die aangeven zelf delicten te plegen geen significante verschillen als we uitsplitsen naar sekse, leeftijd of herkomst. Overigens moeten we de resultaten van deze uitsplitsingen voorzichtig interpreteren. Van de jongeren die deelnemen aan de MZJ komen er maar weinig voor als verdachte in de politieregistraties (tussen de 5-9%). Dit geldt voor de hele onderzoeksgroep en deze aantallen worden alleen maar kleiner wanneer er gekeken wordt naar subgroepen, zoals verschillende herkomstgroepen. In eerder onderzoek worden wel verschillen gevonden wanneer gekeken wordt naar verschillende herkomstgroepen (zie Junger, 1990; Van Batenburg et al., 2012). Zij vinden vooral een onderrapportage in zelfgerapporteerd delictgedrag bij door de politie verdachte jongeren van Marokkaanse herkomst. Hierbij moet wel vermeld worden dat een meerderheid van deze jongeren rapporteert dat ze één of meerdere delicten hebben gepleegd.

Verschillen tussen herkomstgroepen

Wat bijna in alle analyses in dit onderzoek terugkomt, zijn de verschillen tussen jongeren van Nederlandse herkomst en jongeren van niet-Nederlandse herkomst. Zo vinden we dat bij de vergelijking van de responsgroep met de non-responsgroep dat jongeren van Turkse en Marokkaanse herkomst een lagere respons vertonen dan autochtone jongeren (zie ook Verburg, 2011). Verder vinden we dat onder de zelfgerapporteerde daders jongeren van Marokkaanse, Turkse en Antilliaanse/Arubaanse herkomst vaker teruggevonden worden als verdachte bij de politie dan autochtone jongeren. Ten slotte, hebben we aanwijzingen dat jongeren van allochtone herkomst die als verdachte bij de politie staan geregistreerd minder vaak voorkomen als zelfgerapporteerde dader dan autochtone jongeren.

De vraag die je bij deze bevindingen kunt stellen is hoe betrouwbaar zelfrapportage is voor het meten van criminaliteit onder allochtonen. We zijn namelijk niet de eerste die dergelijke verschillen tussen Nederlandse jongeren en jongeren van niet-Nederlandse herkomst constateren (zie bijvoorbeeld Junger, 1990 en Stevens et al., 2003). Uit nadere analyses van de MZJ blijkt ook dat jongeren uit de verschillende, niet-Nederlandse herkomstgroepen significant hogere scores vertonen op de sociaal-wenselijkheidsschaal. Allochtone jongeren geven dus vaker sociaal wenselijk antwoord dan autochtone jongeren. We bevelen daarom aan om mogelijkheden te onderzoeken die wellicht een betrouwbaarder beeld geven van criminaliteit onder verschillende herkomstgroepen. Hierbij valt te denken aan het corrigeren voor sociaal wenselijk antwoordgedrag in de schattingen, het gebruik van *randomized response* technieken of web enquêtes in zelfrapportage onderzoek.

Daarnaast is het de vraag wat het nou betekent dat vooral zelfgerapporteerde Marokkaanse, Turkse en Antilliaanse daders zoveel vaker voorkomen in de BVH en het HKS dan autochtone zelfgerapporteerde daders. Dit kan een aantal oorzaken hebben. Zo kan het zijn dat jongeren van Marokkaanse, Turkse of Antilliaanse herkomst die een delict hebben gepleegd vaker en eerder gepakt worden door de politie dan andere jongeren (Çankaya, 2012), hoewel hiervoor geen bewijs is dat dit systematisch in Nederland gebeurt (Van der Leun & Van der Woude, 2014). Aan de

andere kant kan het ook zijn dat jongeren van Marokkaanse, Turkse en Antilliaanse herkomst minder geneigd zijn om aan te geven dat ze een delict hebben gepleegd, wanneer ze hier niet voor gepakt zijn. Aanwijzingen hiervoor vinden we terug als we kijken naar de zelfrapportage van delicten van jongeren die in de politiestatistieken voorkomen en in het geven sociaal wenselijkere antwoorden dan autochtone jongeren. Overigens rapporteert nog zo'n twee derde van de allochtone verdachten wel één of meerdere delicten. Kortom, er lijkt wel sprake van onderrapportage ten opzichte van autochtone jongeren, maar er is geen sprake van dat allochtone jongeren allemaal hun mond houden over hun delinquente gedrag.

6.2 Tot slot

De MZJ is ontwikkeld als aanvulling op de politiestatistiek om een beter beeld te krijgen van de criminaliteit onder jongeren. Dit onderzoek bevestigt de aanname dat zelfrapportage een aanvullend beeld geeft van de jeugdcriminaliteit. Naarmate jongeren aangeven ernstiger en frequenter delicten te plegen, zien we ze meer terug als verdachte in de politiecijfers. Plegers van lichtere delicten vinden we in veel mindere mate terug in de politiecijfers.

De resultaten van dit onderzoek geven echter ook aanwijzingen om de MZJ in de toekomst te verbeteren. Zo zien we dat de kans kleiner is dat jongeren deelnemen aan de MZJ wanneer ze voorkomen in de politiestatistiek. Hiermee kan rekening worden gehouden in de steekproeftrekking of bij het wegen van de onderzoeksgroep naar een representatieve weergave van jongeren in Nederland. Verder geeft dit onderzoek aanwijzingen dat de betrouwbaarheid van het gebruik van zelfrapportage voor het meten van criminaliteit onder jongeren van niet-Nederlandse herkomst lager is dan voor het meten van criminaliteit onder autochtone jongeren. Het is aan te bevelen om dit in de toekomst verder uit te zoeken door na te gaan of dat dit kan worden gecorrigeerd of dat andere, alternatieve methoden om jeugdcriminaliteit te meten tot een betrouwbaarder beeld van de jeugdcriminaliteit onder allochtone jongeren leidt. Hierbij valt te denken aan het gebruik van *randomized response* technieken, webenquêtes in zelfrapportage onderzoek of 'nieuwe' databronnen, zoals informatie van sociale media.

Om een zo volledig mogelijk beeld van de jeugdcriminaliteit in Nederland te krijgen en houden, is het dus raadzaam om regelmatig jongeren zelf te vragen naar hun delictgedrag naast het gebruikmaken van het voorkomen in justitiële registraties, zoals gebeurd in de Monitor Jeugdcriminaliteit van het WODC en het CBS (zie Van der Laan en Goudriaan (2016) voor de meeste recente versie van deze monitor). Op deze wijze krijg je inzicht in zowel de mate van het voorkomen van ernstige delicten onder jongeren, als in de mate waarin minder ernstige delicten worden gepleegd door jongeren. Overigens suggereren we hiermee niet dat op deze manier de totale jeugdcriminaliteit in beeld wordt gebracht. Er blijven altijd delicten die niet worden gerapporteerd door jongeren en waarvan de politie niet weet wie de dader is. Daarnaast is het de vraag of op deze manier ook een beeld te geven is van de meest ernstige delinquente groep delinquenten in populatieonderzoek. Een alternatief zou zijn om naast de meer klassieke bevragsingsmethoden ook gebruik te maken van informatie van bijvoorbeeld sociale media. Juist het gebruiken van verschillende databronnen of methoden naast elkaar geeft het beste beeld van criminaliteit onder jongeren.

Summary

The concordance between self-reported juvenile crime and police suspects

In this study we have investigated the extent to which self-reports of delinquent behavior measured by the Youth Delinquency Survey (MZJ) are complementary to juvenile crime measured with police records. We first examined the representativeness of the MZJ concerning the presence of 12- to 17-year olds in police records. Secondly, we wanted to gain more insight into the similarities and differences between self-reported offenders and police suspects. Self-reports focus on less serious offences, while mainly serious offences are recorded in police records. The general idea is that using both self-reports and police records will offer a more complete picture of juvenile crime.

In this study we have used the 2010 measurements of the MZJ. The MZJ is a nationally representative sample of young people aged 10 to 17 years. In the current study we used the information of 12- to 17-year olds, as this group may be prosecuted and hence registered as a suspect by the police. The participants were asked for permission to link their data from the MZJ to police records. The 80 youths who did not give permission have been excluded from the study. Regarding police records, we made use of the Basic Enforcement Services (BVH), the Recognition Service System (HKS), and the registration of young people at Halt. The BVH and HKS partly overlap. In BVH all young people are registered with regard to whom there are reasonable grounds for suspicion that they have been guilty of a crime. In HKS only the arrested suspects are registered.

Main findings

Underrepresentation in self-reports of young people registered as a suspect by the police

Our research shows that among youths who participated in the MZJ relatively fewer persons are registered as a suspect by the police than among youths who did not participate in the MZJ. The underrepresentation of suspects in the response group is not dependent on age, gender, or origin.

Self-reports of delinquent behavior are complementary to police records, because ...

- We only retrieved a small part of the self-reported offenders in police records (8-14%). These are mainly juveniles who reported having committed more serious offences. The reasonable similarity between self-reported police contacts and registered police contacts is consistent with results from previous studies. The proportion of self-reported offenders retrieved in police records differs for different groups. The share of self-reported offenders retrieved in police records is higher among boys and older adolescents than among girls and young adolescents. Moreover, the proportion of self-reported offenders retrieved in police records is higher among ethnic minority groups (especially Moroccan, Turkish and Antillean/Aruban youths) than among native Dutch youths. However, it should be noted that these groups consist of relatively small numbers. The question is whether the same pattern can be found when more juveniles participate in the study by a greater and less selective response.

- We retrieved especially youths who state to have committed seriously delinquent behavior and youths characterized by serious risk factors in police records. As juveniles state to have committed multiple and / or more serious crimes and therefore belong to the group of serious offenders, they also appear more often in police records. The consistency between the severity of self-reported criminal behavior and presence in police records is stronger for girls than for boys. This is consistent with previous research on delinquent girls, which found that especially serious delinquent girls are more likely to appear in police records. Furthermore, the differences between younger and older adolescents and between Dutch juveniles and juveniles of Moroccan, Turkish or Antillean / Aruban background concerning their presence in police records are more profound in HKS than in BVH. Moreover, we found differences in risk profiles between self-reported offenders who are listed in police records and those who are not listed in police records. It turns out that among self-reported offenders youths with specific demographic characteristics (boys, youths of Moroccan, Antillean or Turkish origin) and youths with clear risk profiles (delinquent friends, spending time out on the streets) appear more often in police records. This seems to regard juveniles who are already in sight of the police by their (risk) behavior.

Most police suspects report offences

The majority of the minors who are registered as a suspect by the police admit to have committed a crime. A smaller part of the registered juvenile suspects who were referred to Halt admit to have committed a crime (65%) than juveniles registered in BVH or HKS (75%). This also means that a considerable part of the registered suspects does not admit to have committed a crime.

No significant differences are found when we distinguish boys and girls, younger and older juveniles, or different origin groups. We have to interpret these results carefully. Only few juveniles who participated in the MZJ appear as a suspect in police records (between 5-9%). This applies to the entire research group, and even more so to subgroups.

Differences between origin groups

In almost all analyses we found differences between youths of Dutch origin and youths of other ethnic origin. By comparing the response group with the non-response group, the results show that youths of Turkish and Moroccan origin respond less to the MZJ than youths of Dutch origin. Furthermore, self-reported juvenile offenders of Moroccan, Turkish or Antillean/Aruban origin are registered more often as a suspect by the police than Dutch self-reported juvenile offenders. Finally, we find that non-Dutch youths who are registered as a suspect by the police are less likely to admit offences than Dutch youths who are registered as a suspect by the police. Further analyses show that youths of non-Dutch origin give more social desirable answers in the MZJ than Dutch youths.

Why do self-reported offenders of Moroccan, Turkish and Antillean/Aruban origin appear more often in the BVH and HKS than Dutch youths? This may have various reasons. First, it is possible that Moroccan, Turkish and Antillean/Aruban juvenile offenders are arrested sooner and more often than other juveniles. However, it is also possible that juveniles of Moroccan, Turkish and Antillean/Aruban origin are less likely to admit to have committed a crime when they have not been arrested for this offence. Indications for this can be found when examining the self-reported offences of juveniles who appear in police statistics, and the fact that immigrant youths are more likely to give social desirable answers than native youths.

Final conclusion

The MZJ has been developed to complement police statistics to describe juvenile crime. The present study underlines the assumption that self-report is complementary to official police and justice records in describing juvenile crime. Juveniles who report to have committed more serious and more frequent offences are retrieved more often in police records. Less serious self-reported offenders are retrieved less often in police records.

The results of this research indicate various ways to improve the MZJ in the future. For example, we found that youths who are registered as a suspect by the police are less likely to participate in the MZJ. This information can be taken into account when creating the sample, or by weighing the research group with a representative reproduction of youths in the Netherlands. Furthermore, our results indicate that self-reports describe juvenile crime among non-Dutch youths in a less reliable way than juvenile crime among Dutch origin youths. We recommend studying this problem in future research by examining whether this can be solved by using alternative methods to describe juvenile crime. Alternative methods could be randomized response techniques, web surveys, or using 'new' data sources, such as information from social media.

In order to obtain a complete picture of juvenile crime in the Netherlands, it is advisable to regularly ask young people about their criminal behavior in addition to making use of their presence in judicial or police records. In this way you will gain an insight into the extent of serious and less serious offences among juveniles. Moreover, we do not suggest that the total crime among juveniles can be portrayed in this way. There will always remain offences that are not reported and of which the police do not know the offender.

In addition, it is questionable whether using classic survey methods in population research can give a reliable picture of the most serious offenders. An alternative would be to gather information from, for example, social media and also gather information by using more traditional survey methods. It is precisely the use of different data sources and research methods that will offer the best picture of juvenile crime.

Literatuur

- Batenburg, T. van, Butte, D., Looij-Jansen, P. van de, Schiethart, W., Raat, H., Waart, F. de, & Jansen, W. (2012). Measuring juvenile delinquency: How do self-reports compare with official police statistics? *European Journal of Criminology*, 9(1), 23-37.
- Çankaya, S. (2012). *De controle van marsmannetjes en ander schorriemorrie*. Deventer: Boom.
- Eggen, A.Th.J., & Kessels, R.J. (2013). Misdrijven en opsporing. In S.N. Kalidien & N.E. de Heer-de Lange (red.), *Criminaliteit en Rechtshandhaving 2012: Ontwikkelingen en samenhangen* (pp. 85-116). Den Haag: Boom Lemma. Justitie in statistiek 2.
- Eiffers, H. (2003). Leugens, verdraaide leugens, statistiek en ...MISDAADSTATISTIEK. *STatOR*, 10-16.
- Farrington, D.P., Loeber, R., Stouthamer-Loeber, M., Van Kammen, W.B., & Schmidt, L. (1996). Self-reported delinquency and a combined delinquency seriousness scale based on boys, mothers, and teachers: Concurrent and predictive validity for African-Americans and Caucasians. *Criminology*, 34, 493-517.
- Farrington, D.P. & Ttofi, M.M. (2014). Criminal careers in self-reports compared with official records. *Criminal Behaviour and Mental Health*, 24(4), 225-228.
- Forrest, W., Edwards, B., & Vassallo, S. (2014). Individual differences in the concordance of self-reports and official records. *Criminal Behaviour and Mental Health*, 24(4), 305-315.
- Gilman, A.B., Hill, K.G., Kim, B.K.E., Nevell, A., Hawkins, J.D., & Farrington, D.P. (2014). Understanding the relationship between self-reported offending and official criminal charges across early adulthood. *Criminal Behaviour and Mental Health*, 24(4), 229-240.
- Goodman, R. (1997). The Strengths and Difficulties Questionnaire: A research note. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 38(5), 581-586.
- Goodman, R. (1999). The extended version of the Strengths and Difficulties Questionnaire as a guide to child psychiatric caseness and consequent burden. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 40(5), 791-799.
- Ham, T. van, Bervoets, E. & Ferwerda, H. (2015). *Papier en werkelijkheid: Een hypothesevormend onderzoek naar de invloed van registratie-effecten op de omvang van de geregistreerde jeugdcriminaliteit*. Arnhem: Bureau Beke/Bureau Bervoets.
- Junger, M. (1990). *Delinquency and ethnicity: An investigation on social factors relating to delinquency among Moroccan, Turkish, Surinamese and Dutch boys*. Deventer/Boston: Kluwer law and taxation publishers.
- Junger-Tas, J., Cruijff, M.J.L.F., Looij-Jansen, P.M. van de, & Reelick, F. (2003). *Etnische minderheden en het belang van bindingen: Een onderzoek naar anti-sociaal gedrag onder jongeren*. Houten/Antwerpen: Bohn Stafleu Van Loghum.
- Junger-Tas, J., Kruissink, M., & Van der Laan, P. H. (1992). *Ontwikkeling van de jeugdcriminaliteit en de justitiële bescherming: periode 1980-1990*. Arnhem: Gouda Quint. Onderzoek en beleid 119.
- Kerckvoorde, J. van (1995). *Een maat voor het kwaad? Over de meting van criminaliteit met behulp van officiële statistieken en door middel van enquêtes*. Leuven: Universitaire pers.
- Kessels, R.J. & Verkleij, C.M.P. (2015). Misdrijven en opsporing. In S.N. Kalidien & N.E. de Heer-de Lange (red.) *Criminaliteit en Rechtshandhaving 2014: Ontwikkelingen en samenhangen* (pp. 85-116). Den Haag: Boom Lemma. Justitie in statistiek 2.

- kelingen en samenhangen* (pp. 21-28). Den Haag: Boom criminologie. Justitie in statistiek 5
- Laan, A. M. van der, & Blom, M. (2006). *Jeugddelinquentie: risico's en bescherming*. Meppel: Boom Juridische Uitgevers.
- Laan, A. M. van der, & Blom, M. (2011). *Jeugdcriminaliteit in de periode 1996-2010: Ontwikkelingen in zelfgerapporteerde daders, door de politie aangehouden verdachten en strafrechtelijke daders op basis van de Monitor Jeugdcriminaliteit 2010*. Den Haag: WODC. Cahier 2011-2.
- Laan, A. M. van der & Goudriaan, H. (2016). *Monitor jeugdcriminaliteit: Ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit 1997 tot 2015*. Den Haag: WODC/CBS. Cahier 2016-1.
- Landis, J. R., & Koch, G. G. (1977). The measurement of observer agreement for categorical data. *Biometrics*, 33, 159-174.
- Leun, J. van der & Woude, M. van der (2014). Etnisch profileren in Nederland: Wat weten we nou echt? *Tijdschrift voor de Politie*, 7 november 2014. www.websitevoordepolitie.nl/nieuws/het-beste-tijdschrift-voor-de-politie-artikel-1483.html.
- Loeber, R., Slot, N.W., & Stouthamer-Loeber, M. (2008). A cumulative developmental model of risk and promotive factors. In R. Loeber, N.W. Slot, P.H. van der Laan & M. Hoeve (red.), *Tomorrow's criminals: The development of child delinquency and effective interventions* (pp. 133-161). Farnham: Ashgate.
- Markus, M.T., Lindhout, I.E., Boer, F., Hoogendijk, T.H.G., & Arrindell, W.A. (2003). Factors of perceived parental rearing styles: the EMBU-C examined in a sample of Dutch primary school children. *Personality and Individual Differences*, 34, 503-519.
- Noorda, J., Dijk, A. van, & Vosskühler, D. (2014). *Spoekjongeren: Quickscan naar uitgeschreven jongeren in Amsterdam Nieuw-West*. Amsterdam: Noorda en Co.
- Piquero, A.R., Schubert, C.A., & Brame, R. (2014). Comparing official and self-report records of offending across gender and race/ethnicity in a longitudinal study of serious youthful offenders. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 51(4), 526-556.
- Slotboom, A., Wong, T. M. L., Swier, C., & van der Broek, T. C. (2011). *Delinquente meisjes: Achtergronden, risicofactoren en interventies*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 293.
- Stattin, H. & Kerr, M. (2000). Parental monitoring: A reinterpretation. *Child Development*, 71(4), 1072-1085.
- Stevens, G.W.J.M., Pels, T., Bengi-Arslan, L., Verhulst, F.C., Vollebergh, W.A.M. & Crijnen, A.A.M. (2003). Parent, teacher and self-reported problem behavior in the Netherlands: Comparing Moroccan immigrant with Dutch and Turkish immigrant children and adolescents. *Social Psychiatry & Psychiatric Epidemiology*, 38, 576-585.
- Stoop, I. A. L. (2005). *The hunt for the last respondent: Nonresponse in sample surveys*. Den Haag: SCP.
- Verburg, I. (2011). *Monitor Zelfgerapporteerde Jeugdcriminaliteit: Steekproeftrekking, non-responsanalyse en weging*. Den Haag: CBS.
- Widenfelt, B. van, Goedhart, A., Treffers, P.D.A. & Goodman, R. (2003). Dutch version of the Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ). *European Child & Adolescent Psychiatry*, 12, 281-289.
- WODC & TNS Nipo (2011). *Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010: Feiten en trends inzake aard en omvang van criminaliteit in het bedrijfsleven*. Amsterdam: TNS Nipo/WODC.

Bijlage 1 Begeleidingscommissie

Voorzitter

Prof. dr. B. Bakker (CBS/VU)

Leden

Dr. B. Rovers (BTVO)

J.J.A. Essers (ministerie van Veiligheid en Justitie)

Bijlage 2 Overzicht delicten uit de MZJ

Tabel A1 Gebruikte delicten uit de MZJ

Vernieling / openbare orde delicten
Heb je weleens expres een auto(of een ander voertuig) beschadigd of vernield, bijvoorbeeld door deze\dit te bekrassen of een ruit in te gooien?
Heb je weleens expres de woning van iemand beschadigd of vernield, bijvoorbeeld door een ruit in te gooien?
Heb je weleens expres iets in een bus, tram, metro of trein vernield?
Heb je weleens expres iets anders beschadigd of vernield dat niet van jou was (bijvoorbeeld een ruit ingegooid, een lantaarnpaal, telefooncel of bushokje beschadigd)?
Heb jij weleens muren, trams, metro's, bussen en dergelijke beklad met pennen, stiften, een spuitbus of iets anders?
Vermogensdelicten
Heb je weleens in een winkel prijsjes verwisseld om iets voor minder geld mee te kunnen nemen?
Heb je weleens iets uit een winkel meegenomen zonder te betalen dat GOEDKOPER of gelijk aan € 10 was (bijvoorbeeld een krant, snoep, sigaretten of geld)?
Heb je weleens iets uit een winkel meegenomen zonder te betalen dat DUURDER was dan € 10 (bijvoorbeeld een horloge, cd, videospelletje, parfum of geld)?
Heb je weleens iets van school gepikt van (mede)leerlingen, van leerkrachten of van school?
Heb je weleens een fiets of een scooter (brommer) gestolen?
Heb je weleens iets van de buitenkant van een auto\voertuig gestolen?
Heb je weleens iemands zakken gerold en bijvoorbeeld zijn of haar portemonnee, sleutels of mobiele telefoon gestolen?
Heb je weleens iets gekocht waarvan je wist of dacht dat het gestolen was, bijvoorbeeld cd's, een mobiele telefoon, kleding of iets dergelijks?
Heb je weleens iets verkocht waarvan je wist of dacht dat het gestolen was, bijvoorbeeld cd's, een mobiele telefoon, kleding of iets dergelijks?
Heb je weleens iets uit een afgesloten auto gestolen, bijvoorbeeld een radio\cd speler, mobiele telefoon of andere spullen?
Heb je ooit weleens ergens ingebroken, bijvoorbeeld in een huis, school, bouwkeet of iets dergelijks omdat je iets wilde stelen?
Gewelds- of agressiedelicten
Heb je weleens iemand bedreigd met de bedoeling hem\haar bang te maken?
Heb je wel eens iemand expres geslagen en\of geschopt zonder dat die persoon volgens jou gewond is geraakt?
Heb je ooit weleens iemand expres zo geslagen en\of geschopt dat die persoon daardoor gewond is geraakt (bijvoorbeeld een blauw oog, een bloedneus of ernstiger verwondingen)?
Heb je weleens iemand op straat bedreigd met de bedoeling iets van hem of haar te stelen?
Heb je wel eens geweld gebruikt om iets van iemand te stelen, bijvoorbeeld een handtasje, een portemonnee of een mobiele telefoon?
Heb je weleens expres iemand met een wapen verwond? Bijvoorbeeld met een stuk hout, een schaar of een mes.
Heb je wel eens geprobeerd seks te hebben met iemand die dat niet wilde?
Drugsdelicten
Heb je wel eens softdrugs zoals wiet of hasj verkocht?
Heb je weleens XTC (Ecstasy, MDMA), paddo's (of magic mushrooms) of amfetamine verkocht?
Heb je wel eens andere harddrugs zoals cocaïne (coke of wit) of heroïne (horse, smack of bruin) verkocht?
Wapenbezit
Heb je wel eens een wapen bij je, met de bedoeling je zelf te beschermen of voor het geval je bij een gevecht betrokken raakt?

Bijlage 3 Tabellen hoofdstuk 3

Tabel B1 Logistische regressieanalyse voorkomen in de responsgroep van de MZJ van jongeren die voorkomen in de BVH

	Respons Exp(b)	Respons Exp(b)	Respons Exp(b)
BVH ooit	0,66*		
BVH jaar		0,74*	
BVH aantal (0 delicten=ref)			
1 delict			0,62*
2 of meer delicten			0,73
Geslacht (meisjes=ref.)	0,85*	0,84*	0,85*
Leeftijd (12 t/m 15 jaar=ref)	0,90	0,87	0,90
Herkomst (aut=ref)			
Marokkaans	0,49*	0,48*	0,49*
Turks	0,70*	0,69*	0,70*
Surinaams	0,78	0,77*	0,78
Antilliaans/Arubaans	0,95	0,93	0,95
Overig	1,00	0,99	1,00

*p<0,05

Tabel B2 Modelfit logistische regressieanalyses voorkomen in de responsgroep van de MZJ van jongeren die ooit voorkomen in de BVH

Model	-2 Log likelihood	Chi-kwadraat	Df	Significantie
1 BVH en demografische kenmerken	3926,00	62,48	8	0,00
2a model 1 + interactie BVH en geslacht	3925,69	0,31	1	0,58
2b model 1 + interactie BVH en leeftijd	3923,71	2,30	1	0,13
2c model 1 + interactie BVH en herkomst	3923,38	2,62	5	0,76

Tabel B3 Modelfit logistische regressieanalyses voorkomen in de responsgroep van de MZJ van jongeren die in het afgelopen jaar voorkomen in de BVH

Model	-2 Log likelihood	Chi-kwadraat	Df	Significantie
1 BVH en demografische kenmerken	3932,55	55,93	8	0,00
2a model 1 + interactie BVH en geslacht	3932,08	0,47	1	0,49
2b model 1 + interactie BVH en leeftijd	3930,76	1,79	1	0,18
2c model 1 + interactie BVH en herkomst	3927,14	5,41	5	0,37

Tabel B4 Modelfit logistische regressieanalyses voorkomen in de responsgroep van de MZJ van jongeren naar het aantal keer dat jongeren voorkomen in de BVH

Model	-2 Log likeliheid	Chi-kwadraat	Df	Significantie
1 BVH en demografische kenmerken	3925,55	62,93	9	0,00
2a model 1 + interactie BVH en geslacht	3925,12	0,43	2	0,81
2b model 1 + interactie BVH en leeftijd	3920,88	4,68	2	0,10
2c model 1 + interactie BVH en herkomst	3917,14	8,41	10	0,59

Tabel B5 Logistische regressieanalyse voorkomen in de responsgroep van de MZJ van jongeren die voorkomen in het HKS

	Respons Exp(b)	Respons Exp(b)	Respons Exp(b)
HKS ooit	0,64*		
HKS jaar		0,67*	
HKS aantal (o delicten=ref)			
1 delict			0,64*
2 of meer delicten			0,63
Geslacht (meisjes=ref.)	0,85*	0,84*	0,85*
Leeftijd (12 t/m 15 jaar=ref)	0,89	0,88	0,89
Herkomst (aut=ref)			
Marokkaans	0,49*	0,48*	0,49*
Turks	0,70*	0,69*	0,70*
Surinaams	0,77	0,77*	0,77
Antilliaans/Arubaans	0,95	0,93	0,95
Overig	1,00	0,99	1,00

*p<0,05

Tabel B6 Modelfit logistische regressieanalyses voorkomen in de responsgroep van de MZJ van jongeren die ooit voorkomen in het HKS

Model	-2 Log likeliheid	Chi-kwadraat	Df	Significantie
1 HKS en demografische kenmerken	3928,13	60,35	8	0,00
2a model 1 + interactie HKS en geslacht	3928,07	0,06	1	0,80
2b model 1 + interactie HKS en leeftijd	3928,00	0,13	1	0,72
2c model 1 + interactie HKS en herkomst	3921,24	6,89	5	0,23

Tabel B7 Modelfit logistische regressieanalyses voorkomen in de responsgroep van de MZJ van jongeren die in het afgelopen jaar voorkomen in het HKS

Model	-2 Log likeliheid	Chi-kwadraat	Df	Significantie
1 HKS en demografische kenmerken	3931,34	57,14	8	0,00
2a model 1 + interactie HKS en geslacht	3930,32	1,02	1	0,31
2b model 1 + interactie HKS en leeftijd	3930,62	0,72	1	0,40
2c model 1 + interactie HKS en herkomst	3920,76	10,58	5	0,06

Tabel B8 Modelfit logistische regressieanalyses voorkomen in de responsgroep van de MZJ van jongeren naar het aantal keer dat jongeren voorkomen in het HKS

Model	-2 Log likelijkheid	Chi-kwadraat	Df	Significantie
1 HKS en demografische kenmerken	3928,13	60,35	9	0,00
2a model 1 + interactie HKS en geslacht	3926,63	1,50	2	0,47
2b model 1 + interactie HKS en leeftijd	3927,87	0,26	2	0,88
2c model 1 + interactie HKS en herkomst	3914,12	14,02	10	0,17

Tabel B9 Logistische regressieanalyse voorkomen in de responsgroep van de MZJ van jongeren die voorkomen bij Halt

	Respons Exp(b)	Respons Exp(b)
Halt ooit	1,28	
Halt jaar		1,42
Geslacht (meisjes=ref.)	0,81*	0,81*
Leeftijd (12 t/m 15 jaar=ref)	0,85	0,87
Herkomst (aut=ref)		
Marokkaans	0,45*	0,45*
Turks	0,67*	0,68*
Surinaams	0,75*	0,75*
Antilliaans/Arubaans	0,88	0,89
Overig	0,97	0,97

*p<0,05

Tabel B10 Modelfit logistische regressieanalyses voorkomen in de responsgroep van de MZJ van jongeren die ooit voorkomen bij Halt

Model	-2 Log likelijkheid	Chi-kwadraat	Df	Significantie
1 halt en demografische kenmerken	3934,32	54,17	8	0,00
2a model 1 + interactie halt en geslacht	3934,22	0,09	1	0,76
2b model 1 + interactie halt en leeftijd	3932,42	1,90	1	0,17
2c model 1 + interactie halt en herkomst	3925,45	8,86	5	0,12

Tabel B11 Modelfit logistische regressieanalyses voorkomen in de responsgroep van de MZJ van jongeren die in het afgelopen jaar voorkomen bij Halt

Model	-2 Log likelijkheid	Chi-kwadraat	Df	Significantie
1 halt en demografische kenmerken	3934,06	54,42	8	0,00
2a model 1 + interactie halt en geslacht	3933,70	0,37	1	0,54
2b model 1 + interactie halt en leeftijd	3931,33	2,73	1	0,10
2c model 1 + interactie halt en herkomst	3923,36	10,71	5	0,06